

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, október 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A kilenc bölcs.
A waggonyár közgyűlése.
Kereskedők gyűlése Uj-Aradon.
Metianu Mangra ellen.
Zselénky gróf kiténtetése.
Arad viriliztái és az ex-lex.
A király a program ellen.
A cigányprimás drámája.
Sulkovszki hercegnő válópöre.
Hieronym Aradon.
Az uj-aradi betérés.
A körmeneti botrány a Kurlán.
Tárcsa: A megoldás. Irta: Peterdi Sándor.
Csarnok: Másnap. Irta: Sas Ede.

A kilenc bölcs.

Arad, október 21.

A régiak csak héten voltak, de a hét görög bölcs tudománya bőven elég volt a koruknak, sőt mostanáig is maradt belőle egy és más hasznavehető dolog. A magyar államviszonyok kuszált csomójának kibontására kilencen vállalkoztak olyanok, a kik magukat a nehéz helyzet rendtehozására elég okosnak tartották és ime, tudományuk elégtelennek bizonyult már erre az egy napra, a melyen megnyilatkoztak. Elégedetlen volt a kilencek bölcsességével a bizottság minden egyes tagja, mert nem az került ki belőle, a mit ő a maga kilencedrészt bölcsességében jónak látott, hanem az, amit senki se akart, de a mit közös erővel valamennyien legkevésbé rossznak tartottak. Mert külön-külön bölcssek lehetnek mind a

kilencen olyanok, a kik mindenike ellenkezőjét javálja annak, a mit a másik jónak lát, de feltétlenül hasznavehetetlen negatívumnak kell annak lennie, a miben ilyen kilenc okos egyetértőleg megállapodik éppen csak úgy, a mint az a szekér sem mozdul helyéből, a melyet kilenc markos legény kilenc felé cibál.

Csoda-e, ha a király sincs a kilences elaborátummal megelégedve? A tanácsadók az ő számára, az ő kívánsága szerint szerkesztendőnek jelentették be előtte a programot és miután a valóságban más momentumok is kényszerítőleg befolyásolták a munkálatot, érthető, hogy a király sem fogadja el a magáé gyanánt.

A mai napon tűnt ki csak igazán és pecsételődött meg a szabadelvű párt és vele a magyar parlament csődje. Ez a fogalomzavar, ez a fejletlenség, ez a tehetetlenség megmagyarázza az obstrukciót, sőt igazolja azt. Egy politikai jongleur belevitte az államfentartó, törvényalkotó politikai pártba az évtizedek folytán ápolt és kiélesített negáció engesztelhetetlen táborát, és miután meddővé tette az összes ható erőket, bölcusztatta az állam gépezetét a válságok morotvájába. Ha legalább most félre állott volna! De oda áll a kilenc bölcs elé legbölcsebb tizediknek és segítette fokozni a fogalomzavart, mely Bábelle tette az országot annyira, hogy többség és kormány, nemzet és király nem értik már meg egymást.

Teljesen bizonytalan esélyek előtt állunk; a legelevenebb fantázia sem tudná csak távolról sem elképzelni a legközelebb történendőket. De még csak arra sem tudhatunk kadenciát, hogy hát mi fog történni a királyi viszály után itthon a parlamentben, vagy mondjuk a szabadelvűpárt üléstermében? Olyan jól megcsinálta a bizottság elnöke, Széll ur a dolgot, hogy most már nincs senki sem, a ki a balsiker és a nyomában járó katasztrófaért felelősséget vállalna, vagy csak tartoznék is a felelősséggel; nincs senki ő rajta kívül, ő pedig már régen és folyton mossa a kezeit, mióta kiejtette azokból Magyarország szerencsését. Botorul követték és érvényesítették a képviseleti rendszerrel meg nem férhető abszolútizmus iskoláját lefelé magában a parlamentben, és most csuffá lettek a jelen s utókor előtt mindörökre. Ki lettek küldve, hogy szedjék pontokba az államfenntartó történelmi pártnak, a nemzet többsége által választott parlamenti többségnek elveit és hitvallását, hogy utmutató irányjelzővé, világító tűoszloppá legyen az a nemzet és a király előtt, hogy vezesse őket egy uton egy cél felé. És a bölcssek a helyett, hogy teljesítették volna a mivel megbíztattak, heteket taktikáztak el abból az időből, a melynek minden perce életkérdés a nemzetre nézve, a melynek minden pillanatnyi haladéka végzetes veszedelmet hozhat az országra. A komoly és bátor munka helyett possibilitást kerestek az

A megoldás.

Irta: Peterdi Sándor.

Az öreg inas kimért előkelőséggel vette át a névjegyet. Nem csoda. A vendégről már messziről meglátszott, hogy nem tartozik a kiváltságos osztályhoz, már pedig John ur szemében csak azok számítottak valamit. Aztán meg — ezt John ur műértő szemel szintén azonnal meglátták — a látogató a kellemetlen vallásuakhoz tartozott.

A névjegyén csak ennyi állott: Deutsch Zsigmond — nagybirtokos.

John ur a névjegyet hanyagul rádobta az ezüst tálcára és ezután benyitott gróf Sárvány dolgozószobájába.

— Mi az ördögöt akarhat ez tőlünk — dühöngte az inas. Talán jobb is volna mindjárt azt mondanom, hogy a gróf ur nincs itthon.

Kénytelen-kelletlen átadta urának a névjegyet.

Am John ur alaposan csalódott. Amint Sárvány ur megpillantotta, felugrott a hintaszékről.

— Ah! bravo! — mondá a legnagyobb megelégedés hangján. Bocsásd be! bocsásd be!

John ur elcsodálkozott ezen a fogadtatáson, de mint jó szimatu és tapintatos inasoz ilik, Deutsch urnak most már előzékenyen nyitott ajtót, sőt jónak látta mélyen meg is hajolni a birtokos előtt.

— Erre az emberre úgy látszik szüksé-

günk van, — mondá mély meggyőződés hangján.

Sárvány gróf vendége elé sietett és kezét nyujtá, a pamlaghoz vezető.

— Kész örömmel állok rendelkezésére, Deutsch ur

— Az ismert dologban jöttem, gróf ur. Szeretném ugyanis most már tudni, elfogadja-e ajánlatomat, vagy nem. Azt hiszem, a vállalat ellen nem lehet oka a panasza: elég bőkezű és méltányos feltételeket szabott. Gróf urnak semmi dolga sem lesz, csak a nevét adja ide. Erre szükségem van. A nagyközönség ugyanis roppan demokrata, de azért valójában a név, a születés iránt még mindig szinte gyerekes elfogultsággal viseltetik. Nekem számolnom kellett ezzel a gyengével.

— És miért éppen reám esett választása? — tudakolta a gróf.

— Nem tartoznék őszinte válasszal, — felelte nyugodtan Deutsch ur, — de, hogy lássa, mily nyílt kártyával játszom, megmondom. A nemesi névnek nagy a vonzó ereje, az összeköttetésnek pedig nagy a hatalma. A gróf Sárvány neve nagyon fogja növelni a vállalat iránti bizalmat, a gróf Sárvány összeköttetései pedig elősegítik az én terveimet. Egy vállalatom és egy grófi közbenjáró már megszerzték nekem a nemességet; nem látom be, hogy egy másik gróf és egy másik tisztességes vállalat miért ne segíthetnének egy lépéssel előbbre. A grófi névre nem fog árnyat vetni a kereskedői vállalat; ami pedig a meg-

ajánlott jövedelmet illeti, az méltó a névhez és annak viselőjéhez. S minthogy gróf urnak neve még nincs elnyűve, egyénisége még nem járta le magát, önre esett választásom.

— Igen, igen, ezt értem. De, megengedi, kissé különösnek tartom, hogy ön erőnek-erőjével a főuri körökkel keresi az összeköttetéseket.

— Pedig nincs benne semmi különös. Tudnék mondani nem igazi okokat és akkor is természetesen találná ezt a — önök szerint — dörgölődésemet a mágnes körökhöz. Ha például azt mondanám: van pénzem elég és megengedhetem magamnak, hogy az előkelő körökben forgolódjam és élvezzem a „parvenü” örömeit, ön ezt teljesen kielégítő magyarázatnak tartaná. De nem így van. A lüktető rugó: a leányom. En, az apa, a gazdag vállalkozó, ráülhetek a zsebemre és mondhatom: az apám szegény volt, én gazdag vagyok, és benyitok mindenüvé, ahová a pénz besegíthet. Az aranykulcs előtt pedig tudvalevőleg minden ajtó kinyílik. Az én önzertemem kielégítheti az, hogy sokan, nagyon sokan, akik a hátam mögött kisebb-itenek, talán kigunyolnak, sokszor kénytelenek a kedvemben járni. A leányom azonban többre vágyik. Miután pedig megszerezhetem azt, amit akar, — meg is teszem.

Sárvány valamelyik zászlós öse, akinek a kas élyai, uradalmi nem ismerték még meg a betáblázás keserveit, a bankkölcsönök és

udvarnál. Végül pedig elitkolták megállapodásukat a többség előtt, a mely őket megbizta és Bécsbe küldték a programot, mielőtt azt a szabadelvűpárt jóváhagyta, vagy csak tudomásul is vette volna.

Mit fog most a kilences bizottság tenni? Vajjon utólag fogja a szabadelvű párt plénuma elé jóváhagyás végett terjeszteni azt, a mit a király visszautasított? Vagy a felsőbb utasításhoz képest titokban megváltoztatja azt, mit már egyszer titkon helyesnek talált és a módosított titkos programot ismét fölterjeszti annak a pártnak a nevében és elhatározása képen, a mely elől még mindig a leggondosabban rejtegeti?

És mit fog tenni a szabadelvű párt? Elfogja tűrni, hogy nevével a Felső előtt vissza éljenek, és oly megállapodásokra, a melyekről még tudomással sem bír, az ő nevében és felelősségére kéressék ki a legfelsőbb elhatározás?

Soha ilyet! Széll és Apponyi ellentétes nézeteiből egy formula készül, mely titkon, senkitől sem ismerve, legfelsőbb helyen bemutatatik, és midőn ott tetzésre nem talál, azt mondják:

A király ellentétbe jött a többséggel. Idáig vitte a dolgokat a kilences bölcsesség.

A waggongyár közgyűlése.

(Kétszáz ezer korona nyereség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21

Orvendetes, szinte várakozáson felül való eredményről számolhatott be az aradi Weitzer János-féle waggongyár és vasöntő részvénytársaság igazgatósága a ma tartott közgyűlésen. A kedvezőtlen évek után új, egészséges irányzat hódított tért a waggongyár vezetésében, a melynek eredményül a gyár a f. évi július 1-én záródó üzleti évben több mint kétszáz ezer korona nyereséget mutathatott fel, s a mai gyűlésen tetemes leírások és a tartaléktöke alapos gyarapítása után részvényenkint ti-

zenkét korona ötven fillér osztalékot szavazhatott meg. A közgyűlés elismeréssel honorálta azokat, a kiknek ez eredmény elérésében a legtöbb részük és érdemük volt; a Schoeller és társai bécsi bankházat, és Herzl Bernátot, a társaság kereskedelmi igazgatóját. Reméljük, hogy a gyár új technikai igazgatója méltó társa lesz ezeknek a tényezőknek, és benne kiváló támaszt nyer az egyre fejlődő hatalmas iparvállalat.

A közgyűlésről a következő tudósítást adjuk:

A megnyitó.

A közgyűlést ma délelőtt tíz órakor Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, a részvénytársaság alelnöke nyitotta meg, a következő beszéddel:

Tisztelt közgyűlés!

Örömmel üdvözlöm az igazgatóság nevében a tisztelt részvényes urakat, ezen, immár 11-ik rendes évi közgyűlésünkön, mert jóleső érzéssel és kiváló megelégedéssel van szerencsém tudatni, hogy társulatunk ügyének rendezése tárgyában már 1901. évtől kezdve sifejtett, új és, miként bebizonyult, egészségesebb irányzat melletti működésünket megfelelő siker koronázta, — miként erről az igazgatóság által előterjesztendő jelentésből és zárszámadásainkból meggyőződést merithetnek.

Ugyanis, dacára annak, hogy az elmúlt évekhez képest kisebb mértékben voltunk megrendelésekkel és munkával elfoglalva és dacára az elmúlt üzleti évben is eszközölt tetemes összegű leírásoknak, aradi gyárunk 199.325 korona 34 fillér tiszta nyereséget hozott, és a mi szintén örvendetes jelenség, borosjenői gyárunk üzleti mérlege is 11.757 korona 82 fillér nyeresémet tüntet fel, összesen tehát 211.083 korona 16 fillér tiszta kereseti nyeresémmel számolhatunk be. Nem nagy és nem teljesen kielégítő ugyan még ezen eredmény, mindazonáltal fényesnek mondható az, ha figyelembe vesszük, hogy az 1901. évet megelőzőt évek egészségtelen viszonyai teljesen szanálva lettek és társulatunk vállalatai most már a megkezdett uton haladva, évről-évre virágzóbb és jövedelmezőbbekké fognak alakulni.

A kedvező eredményért első sorban a Schoeller és társai bécsi bankháznak kell elismerésünket és köszönetünket kifejezni,

azon hathatós anyagi és erkölcsi támogatásért, melyben társulatunkat az elmúlt üzleti évben is részesítette, de e mellett ki kell emelnem azon rendkívüli érdemeket, melyeket Herzl Bernát igazgató ur kiváló szakértelme, rendszeretete és fáradhatatlan buzgalmának latbavetésével, társulatunk ügyeinek szanálása körül kifejtett.

A midőn ezeknek előrebocsájtása után konstátálom, hogy a bemutatott hírlappéldányok tanúsága szerint, a közgyűlés szabályszerűen lett egybehívva, hogy összesen 6411 darab részvény lett letéve, hogy a közgyűlésen 15 részvényes van jelen, kik 5307 részvényt képviselnek és így a közgyűlés az alapszabályok 18. §-a értelmében határozatképes, a közgyűlést megnyitóm, a jegyzőkönyv vezetésére Nachtnébel Odió jogtanácsost, annak hitelesítésére pedig Vajda Lajos és Laczay Endre részvényes urakat kérem fel.

Az évi jelentés.

Az élénk helyesléssel kísért megnyitó után Friedl Pál, az intézet tisztviselője olvassa fel az igazgatóság évi jelentését. A jelentés a következőképen szól:

Több évi létért való nehéz küzdelmünk után kedvezőbb eredményt mutathatunk fel, amennyiben konstátáljuk, hogy az 1901. évben megkezdett szanálási tevékenység befejezést nyert és összes vállalataink eredményesen működtek; nevezetesen szól ez:

Aradi törzsgyárunkról, mely mérsékelt foglalkoztatása és pedig 5.251.536 koronát kitevő forgalom mellett kielégítő nyereséget ért el.

Hasonlóképen a Vasúrgyár r. t. Sopron-Grác-féle vállalat birtokunkat képező részvényei után már az első üzletévben vagyis 1901. július hó 1-től 1902. december hó végéig, 60.000 korona osztalék számoltatott el, miáltal az ezen vállalathoz fűződő várakozásaink beteljesültek; és végül borosjenői gyárunk is, habár igen csekély mértékben, hozzájárul az évi nyereségünkhöz, mely nyereség az alapszabályszerű leírások és az ezen vállalatba fektetett tőkének törzsgyárunknak szolgáltatott kamatozása után mutatkozik, miért is remélhetni véljük, hogy azon törekvésünket, miszerint ezen gyárüzemet is idővel jövedelmezőbbé alakítsuk, siker fogja koronázni.

Az itt előterjesztett mérleg tetemes leírások után az aradi gyár részéről 199.325 k. 34 f., a borosjenői gyár részéről 11.757 k. 82 f., összesen: 211.083 kor. 16 f. tiszta nyereséget mutat fel, melynek hováfordítása iránt van szerencsénk t. közgyűlésnek a következő javas-

vegrenajási eljárások kelemettenségeit, erre a beszédre Deutsch urat valószínűleg kilökte volna az ajtón. Ámde az unoka, akinek a zászlóból csak a rud maradt meg, nem tehetett így, hanem egyet nyelt, barátságosan biccentett és nem minden kíváncsiság nélkül kérdezte:

— És kedves leánya vágyai mint függnek össze az én igazgatói állásommal?

— Igen egyszerűen. Ön gróf ur néha estélyt fog adni, néha vadászatokat rendez, — szóval a vállalat érdekében és költségére — ez utóbbi szavakat Deutsch ur egy kicsit megnyomta — majd talált modort és alkalmat, hogy a saját köréből való fiatal embereket is maga köré gyűjtse. Leányom is találkozhat a főúri világ ifju tagjaival. S mintbogy leányom nemcsak gazdag és fiatal, hanem negyüvelettségű és szellemes is, — és ezt nemcsak az apa mondhatja velem, — hiszem, hogy Amor isten kibékül Merkurral és együtt kötik-bogozzák meg ama bizonyos láncokat. És én mint vállalkozó is, mint apa is megtalálom a számadásomat.

— És ha nem fogadom el ajánlatát?

— Oszintén sajnálnám, de a főúri igazgatóról csakugyan nem kellenne lemondanom. Vannak ajándékozók bőven; az igazgatói tagok száma háromszorosan kitelik belőlük. De hát gróf urat sokkal felvilágosodottnak vélem, semhogy ne tudná, hogy a pénznek — különösen a tisztességes munkával megkeresettnek — nincs szaga.

Deutsch ur látogatása ezután már nem sokáig tartott. S mikor eltávozott, elégedetten mosolygott.

Az új vállalat alakuló közgyűlése csakhamar megvolt. A lapok hosszú tudósításokban is-

maradtak és felsorolták az igazgatói tagokat is. Sárváry grófnak, az igazgatónak nem kellett restelkednie; csupa ősi, tizenhárom próbás, közzismert személyiségek lettek társai.

A jövő igazolta, hogy Deutsch ur jól számított. A vállalat fennállásának első évében már csinos osztalékot fizetett. A grófi igazgató és társai, megszerették a közbizalmat.

Ami pedig Deutsch urnak estélyeit illeti, ezek kezdtek híressé lenni. Mint mondani szokás, a társadalom előkelősége adott találkozókat magának az ő fogadótermében. A hölgyek ugyan eleinte tartózkodtak, de a fiatal urak annál nagyobb számban jelentek meg és kivétel nélkül valamennyien körülrajongták a szép, a hódító házi kisasszonyt.

Sárváry gróf már annyira kereskedő lett, hogy tudott előre is számítani. Neki a Deutsch ur leányának ünnepeltetése kezdett nem tetszeni. Egy ideig még csak töprengött, meghányta-vette fejében a dolgokat, végre is elhatározta magában, hogy beszél a fiával.

Egy alkalommal magához hívatta. A fiatal gróf szép szál ember volt; arca termetben, modorban, teljes hasonmása a gróf atyjának.

— Rövidesen a dologra térek, — szökölt a gróf, amidőn fiával szobájába vonult. — Mondd csak, Akos, hogy tetszik neked a Deutsch leány?

A fiatal gróf nagy szívet meresztett atyjára.

— Nagyon kedves és a — hiszem igen művelt teremts. Nem volt alkalmam még vele sokat foglalkoznom, s így lehet, hogy tévedek, de barátaim közül sokan rajongással beszélnek róla.

— És miért nem foglalkozott vele többet?

En már vettem észre, hogy a leány szívesen társalog veled. A többi úresfejű unatja. Azt várod, míg az egyik mégis elhalassza az orrod elől?

Akos gróf megiepdve nézett atyjára, de azután tréfára akarta fordítani a beszédet.

— Nem volt kedvem a te vetélytársadnak felcsapni, mert én is veszem észre, hogy sokat foglalkozol a kisasszonnyal.

A gróf kelleltenül legyintett a kezével.

— Hagyjuk a tréfát; komolyan és nyíltan kell beszélnem veled. Midőn ezelőtt egy évvel elfogadtam Deutsch vállalatának vezérigazgatói állását, azért tettem, mert teljesen a bukás szélén állottunk. Nem sajnálom egy cseppet sem, hogy megtettem; kissé legalább rendbe hozhattam dolgainkat. Most azonban újlag vesztély fenyeget és ha nem vigyázunk, könnyen megeshetik, hogy kirántják a gyékényt lábaink alól. Deutsch leánya főúri férjet akar. A leányban minden jó tulajdonság megvan, érette ugyan a korhadó előítéletekből szívesen lehet engedni. S lesznek, akik kevésbé fontolgatnak, mint te és — megkérlek. Lehet, hogy a leány igent mond. A fő azután majd maga üt bele a vezérigazgatói állásba, vagy Deutsch veszi kezébe a vezetést — és mi mehetünk.

— Atyám, nem ismerem reád! — kiáltá Akos. — Te is ennyire kalmárszellem lettél?

— Bár csak már előbb lettem volna az! Ha nem akarunk végleg elsülyedni, kalmároknak kell lennünk. Az elgyengült palántát nem sopánkodással erősítjük, hanem vad oltással. Reánk tér egy ily oltás!

— De érzelmeinket nem bocsájtjuk csak azért áruba?

— Mi ez? Hogy értsem ezt?

— Mást szeretek.

latot tenni: első sorban a tiszta nyereség 2% a vagyis 4221 k. 66 f. alapszabályaink értelmében a tartalékalaphoz csatoltassék, a további 127,787 kor. 50 f. a 11 számú szelvény bevételeire (10,22g drb. a 12 korona 50 fillér) szolgáltassék, a fennmaradó 79,074 k. 20% a az igazgatóságnak alapszabály-szerű jutalék gyanánt 15,814 k. 50 f., továbbá a felügyelő bizottság részére mint a lefolyt üzletévre szóló díjazás 1500 kor. megszavaztassék; és a tartalékalapnak rendkívüli javadalmazására 11,759 k. 20 f. fordítassék, a fennmaradó 50,000 k. pedig az új számlára vezetessék elő.

Az 1902. évi november hó 9-én tartott közgyűlés határozata folytán foganatosítandó részvényenként 50 korona összegű lebélyegzés az aradi törvényszék végzésével jóváhagyatott, minek folytán részvényitökénk 2,555,750 koronára, — 10223 darab egyenként 250 korona névértékű részvényre felosztva, — leszállítatott.

Van szerencsénk továbbá b. tudomásukra hozni, hogy ugyanazon közgyűlés határozatát, miszerint a lebélyegzés bélyegzővel tüntetendő fel a részvényeken és a szelvényivek ujjakkal kicseréltesse, mindaddig nem foganatosítottuk, minek ellenében ma azon indítványunkat bátorkodunk előterjeszteni, hogy az összes forgalomban levő régi részvények szelvényivekkel kicseréltesse, melyek a társulati alapszabályok módosított 12. és 32. §§ szövegének megfelelő új szelvényivekkel látassanak el.

Amennyiben fenti indítványainkhoz hozzájárulni méltóztatnak, kérjük a t. közgyűlést, sziveskedjék kijelenteni, miszerint részvényeinknek folyó szelvényei október hó 22-étől kezdve beválthatók legyenek, valamint az igazgatóságot meghatalmazni, hogy a részvények kicserélését fentirt módon foganatosíthassa.

Az igazgatóság jelentését a közgyűlés helyeslően vette tudomásul, az abban foglalt javaslatokat elfogadta, s az igazgatóságnak a felmentvényt az 1902. évi július 1-től 1903. évi június 30-áig terjedő üzletévre megadták. Hasonló határozattal fogadták a felügyelő bizottság jelentését is.

Ezután a felügyelő bizottság három tagjának választása következett. A választás titkos szavazással történt. Összesen 745 szavazatot adtak be. A közgyűlés egyhangulag, újra Hegedüs Lászlót, Révész Adolfot és Walder Gyulát a felügyelő bizottság rendes, Boros Vidát póttaggá választotta.

És a szerelem ékesszólásával kezdett beszélni választottjáról. Csak nem rég ismerte meg. Egy elszegényedett vidéki nemes féltve őrzött kincse.

Sárváry grófot lesújtotta a hír. Ismerte fiát; egy percre se jutott eszébe, hogy erőszkolja. Nem haragudott rá, csak sajnálta. A fiu szegény lesz, ő is! Egy elszegényedett, letört mágnás.

Ettől a naptól kezdve Sárváry grófot sokszor látták komornak, levertnek. Rövid idő alatt nagyon megtört. Deutsch urnak tűnt fel legelőbb. Faggatta is eleget a grófot:

— Mi az, kedves igazgatóm? Mért nincs hozzám bizalommal? Családi kellemetlenségei, vagy talán veszteségei voltak? Nem tudnánk ketten segíteni a bajon?

De a gróf kitérőleg válaszolt. Nem akarta a helyzetet feltárni; félt, hogy ezzel csak sieteti a végromlást.

Sokszó bezárkózott szobájába és ezt a dolgot forgatta agyában. Keresett valami kivezető utat, valami kedvező megoldást.

— Milyen kár, hogy amazt szereti Ákes! Hogy összeilletek volna. Tizenkilenc — huszonhárom . . . Jövő évre megesküdhetek volna . . . Tizenkilenc — huszonhárom . . . Derék emberek . . . Deutsch talpig becsületes . . . a leány ritkítja párját . . . Kár . . . kár . . . tizenkilenc . . . huszonhárom . . . tizenkilenc . . . negyvenhat . . . Micsoda . . . negyvenhat . . . hm! hm . . . eh! bolondság!

Addig, addig azonban, míg Sárváry már nem is tartotta olyan nagy bolondságnak . . .

Egy fél évvel később az öreg Sárváry gróf oltárhoz vezette a Deutsch leányt.

Ennek konstataálásával az elnök megköszönte a megjelentek érdeklődését. A gyűlés Vásárhelyi Béla elnök életével végződött.

A közgyűlésen Vásárhelyi Béla főrendiházi tag elnöklésével Breda Viktor gróf, Hegedüs László, Hieronymi Károly orsz. képviselő, Heinrich Gusztáv, Herzel Bernát kereskedelmi igazgató, Huze Alfonz lovag, Joób Gusztáv irodafőnök, Kristyó János, Kell Lipót, Markóczy Károly műszaki igazgató, Nachtnebel Ödön jogtanácsos, Laczay Gyula, Schoeller Richard lovag, Vajda Lajos, Walder Gyula és Fried Pál tisztviselő voltak jelen.

Kereskedők gyűlése Uj-Aradon.

(Az új-aradi kereskedők köre alakulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Az ujaradi kereskedők közös érdekeik védelmére és a társas szellem fejlesztésére kereskedő-egyesületet alakítottak, amely egyelőre szerény kezdettel, de nagy lelkesedés megnyilvánulása mellett kezdi működését, a melynek bizonyára üdvös eredményei lesznek.

Az új egyesület tegnap este a Martiny-féle sörcsarnokban tartotta alakuló közgyűlését, a melyen Tedeschi Viktor elnök vezetésével az Aradi Kereskedők Körének több tagja is megjelent.

A megjelenteket az előkészítő bizottság nevében Beoka Iván üdvözölte, ismertetvén az alakulás előzményeit; azután az ő indítványára az alakuló gyűlés vezetésére Tedeschi Viktort, az Aradi Kereskedők Köre elnökét kérték föl.

Tedeschi Viktor, a kérelemnek eleget téve, lelkes szavakkal üdvözölte az ujaradi kereskedők mozgalmát, amelyben örvendetes jelét látja annak, hogy mégis szünőben van az az állapot, a mikor a kereskedő minden mással törődött, csak a saját ügyeivel nem. Majd változta azokat a feladatokat, a melyek az új egyesületre s annak tagjaira hárulnak a közös érdekek védelme, a testvériesülés, a nyomorba jutott, keresetképtelen kereskedők és állástalan kereskedelmi alkalmazottak támogatása, s végül a magyarosodás terjesztése körül. Ha eleinte szerény eszközökkel is, de kitartással folytassa az új egyesület e virágzó városban működését, a melyhez a legszebb eredményeket kívánja. Az ülés vezetését elfogadja; a jegyzőkönyv vezetésére Frankl Miksa dr.-t, hitelesítésére Theisz Miklóst és Lambert Ferencet kérte föl.

Azután a bemutatott aláírási ívből konstataálja, hogy ötvennégy ujaradi kereskedő és alkalmazott az egyesület megalakítását kívánta. Mindazonáltal fölteszi a kérdést a jelenlevőkhez: óhajtják-e az egyesület megalakítását.

Az egyhangú igenválaszokra az elnök az Ujaradi Kereskedők Körét megalakultnak jelentette ki.

Hohn József fölolvasta az új egyesület alapszabályait, a melyet csekély módosítással elfogadtak. Az egyesület címe: Ujaradi Kereskedők Köre, hivatalos nyelve: a magyar.

Ezután a tisztikar megalakulása következett; szavazatszedőkül az elnök Rigler Sándort, Schmitzer József és Hackl Sándort jelölte ki. A szavazás eredményeül a tisztikar a következőképp alakult meg:

Elnök: Hackl Ignác. Alelnök: Lambert Ferenc. Pénztárnok: Schmarda Nándor. Ellenőr: Theisz Miklós. Titkár: Gangl Andor. Könyvtárnok: Frankl L. András. Vig. bizottsági elnök: Schork Ernő. Jegyző: Hohn József. Ügyész: Dr. Frankl Miksa. Hárnagy: Stranzky Lajos. Választmány: Beoka J. Iván, Rigler Sándor, Rolkó Kálmán, Jamnitzky János, Schmitzer J., Weisz Adolf. Póttagok: Mayr Lajos, Krebsz Ignác. Számvizsgáló bizottság: Elnök: Bartha György, Kalász János, Pommersheim János, Zircher Antal.

Miután az elnök távol volt, Tedeschi Viktor buzdító szavak kíséretében adta át az elnöki széket Lambert Ferenc alelnöknek, aki megköszönve a maga és tisztársai nevében a bizalmat, indítványt tett, hogy Tedeschi Viktort az új egyesület tiszteletbeli elnökévé választassák.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag, éljenzések között emelte határozattá. Azután újabb indítvány folytán az Aradi Kereskedők Köre tisztikarának tagjai közül Hegyi Albert alelnököt, Kálmán József és Keppich Zsigmond igazgatókat, Kormos Sándor vigalmi-bizottsági elnököt és Faragó Rezső ügyvezető-titkárt, a kik az egyesület szervezésének munkálatait támogatták, tiszteletbeli tagokká választották.

Ezzel az alakuló közgyűlés véget ért.

TAVIRATOK.

A nisi elítéltek.

Belgrád, október 21. Belgrádból jelentik, hogy az elítélt nisi összeesküvő tisztek pört indítottak Magdalenics tábornok ellen a polgári bíróság előtt, minthogy Magdalenics nyugdíjban van. Lazarovics kapitány a belgrádi várfogságban marad, mert ellene pör van folyamatban sikkasztásokért, amelyeket mint századparancsnok követett el. A többi lefokozott tisztet átkisérték a pozsaréváci börtönbe.

Uj zavarok a Balkánon.

Belgrád, október 21. Pleuljéből érkezett megbízható jelentések közlik, hogy a montenegrói határon fekvő falak lakossága megtagadta a porta által követelt adók beszolgáltatását. Körülbelül 1500 főnyi lakosság fölfegyverkezve a hegyek közé ment s ellentállásra is készül.

Metianu Mangra ellen.

(Mangra ügye a szobeni kongresszuson.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

A magyarországi görög keleti román egyháznak Nagyszébenben folyó kongresszusán ismét megbolygatták Mangra Vazulnak ügyeit, a mi óriási viharokkal járt. A viták közben Metianu János érsek nagy feltűnést keltő nyilatkozatokat tett Mangráról, a melyek könnyen a végét jelenthetik a váradi vikárius egyházi karrierjének.

A keddi ülésen Rotár Pál temesvári ügyvéd interpellálta az érseket, van-e tudomása arról, hogy Mangra Vazul két szentszéknél is tagja: az aradinak és a nagyváradinak? Az interpelláció nagy vihart keltett, mivel arra célzott, hogy Mangra, a kinek, mint a nagyváradi konzisztórium elnökének, csupán a biharmegyei ügyekhez van köze, mindenuntalan Aradon van, részt vesz az aradi szentszéki tárgyalásain, s azekben dirigál.

Metianu János érsek azt feleli, hogy erről nem volt tudomása, s azt a kongresszus döntése elé bocsátja.

Rotár Pál a kongresszus elnökséget interpellálja, hogy van-e tudomásuk azokról az ügyekről, a melyek miatt Mangra Vazul a temesvári törvényszéknél rágalmasági pört indítani volt kénytelen, s a melyeket a sajtóban nyíltan pertraktáltak Mangráról.

Mangra aradi hívei erre föl pattantak és nagy erővel kiáltoztak az interpelláció felé. Hosszu időbe telt a míg az érsek csendet tudott teremteni.

Metianu érsek válaszában elmondja, hogy több nagyváradi férfi aláírásával kérvényt kapott, a melyben panaszt emelnek Mangra el-

len, s az ügynek elintézésére más szentszék delegálását kéri. (Az illetékes szentszék t. i. az aradi volna.) Ezenkívül igen magas körökből kérdést intéztek hozzá, hogy van-e tudomása Mangra temesvári pöreiből. Ő nem akart szóbeszéd után indulni, hanem megkereste a temesvári kir. törvényszéket, hogy az ügy iratait terjessze hozzá. A bíróság azonban még nem tett eleget a kérelemnek, mivel az ügy még nincs teljesen befejezve. Ha az iratokat megkapták, és azokat áttanulmányozta, a törvény és kötelessége értelmében fog eljárni.

Az interpelláló tudomásul vette a választ. Szucsú János dr. az ezt követő ülésben azt indítványozza, hogy Mangra ügyét elintézés végett a püspöki zsinat elé terjesszék. (A zsinat ak tagjai: az érsek, a két püspök és az arkimandriták.)

Metianu érsek nem fogadja el az indítványt, mivel a püspöki zsinat nem illetékes arra, s annak más dolgai vannak. A maga részéről az ügynek más szentszékhez való áttételét javasolja.

Mangra Vazul ezután hosszabb védőbeszédet tartott a maga ügyében, főképen arra hivatkozva, hogy 5 indított mások ellen pört, de ellene egyet se.

Velics Mihály és Popovics dr. (Lugos) erre zárt ülést kértek. Ennek során elsőnek Goldis László szólalt föl, Szucsú János indítványát pártolva.

Végül szavazást rendeltek el. A zsinat többsége Szucsú János dr. indítványát fogadta el.

A körmendi botrány a Kurián.

(Mocsári tanárt elítélték.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Országszerte nagy feltűnést keltett tavaly májusban, midőn híre ment, hogy a körmendi állami leányiskola fiatal tanára, Mocsári Ignác, a gondjaira bízott leánygyermeküket aljas módon elcsábítja s velők bűnös viszonyt folytat. A tanárt azonnal elcsapta felettes fegyelmi hatósága s őt magát vizsgálati fogságba helyezték.

A vizsgálatot és a főtárgyalást a szombat-helyi törvényszék titokban és zárt ajtók mögött tárgyalta s így csak kevés került nyilvánosságra. Csupán csak annyit konstatált az elsőfoku bíróság, hogy 1902. május végén Mocsári lakásában egy divánon feküdt egy szép délután és éppen pikáns könyvet olvasott, midőn hozzájött V. Éva, egy ottani előkelő polgár 14 éves kifejlett leánya, ki tanárjának elhozta irodalomtörténeti füzetét áttekintés végett. Mocsári hátulról me fogta a leányt, megölelte s megcsókolta, úgy, hogy a leány ruháján ezen erőszakos fellépés nyomai megláthatók voltak. A vizsgálat során Mocsári ezen esetet bevallotta s azzal védekezett, hogy ő már többször kérte áthelyezését a fiúiskolához, mert ismerte gyöngeségét a női nem iránt s különben is a kérdéses alkalommal a rendesnél jobban volt felhevülve.

A törvényszék két napi tárgyalás után szigorú ítéletet hozott. Mocsárit a btk. 233. §-ába ütköző szemérem elleni erőszak büntette címén és a 235. §. 2. pontja alapján két és fél évi fegyházra ítélte. A győri tábla megsemmisítette ez ítéletet s felmentette a vádlottat a vád alól, mivel az egyetlen tanu, a kis V. Éva kijelentette, hogy Mocsári vele szemben erőszakot nem alkalmazott s így a vádlott cselekménye csupán becsületsértésnek minősíthető, s ez sem büntethető, mert nincs jogos magánvádló.

Ez ítélet ellen a főügyész semmiségi pa-

naszszal élt, s melyet ma tárgyalt a kir. kuria I. büntető tanácsa Kelemen Mór elnöklete alatt. A tényállás rövid ismertetése után Thassy Pál koronaügyész helyettes fenntartotta a semmiségi panaszt, kérvén Mocsárit a szemérem elleni büntett elkövetésében bűnösnek kimondani s megfelelőleg megbüntetni, avagy ha ezt a kir. kuria nem találná alkalmazhatónak, úgy legalább a fajtalanság büntetést kimondani.

Tetélieni Ármin dr. védő szép beszédben igyekezett tisztára mosni védencét s a tábla ítélet helybenhagyását kérte. A kuria a csábítás büntetésében mondotta ki bűnösnek Mocsári Ignácot s ezért egy évi börtönbüntetéssel sújtotta.

Sulkovszky hercegnő válópöre.

(Egy regényes házasság vége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21

Néhány évvel ezelőtt egy feltűnést keltő és minden ízében regényes házasság kötődött meg, mely házasság szereplői aradmegyei és Aradon is igen jól ismert emberek. A milyen regényes volt a kezdete ennek a házasságnak, ép oly prózai a vége. A modern házasságok közül való; válóperrel végződik. A válóper szereplői sokkal ismeretesebb személyiségek, semhogy különösebb megismertetésükre szükség volna. A válóper kezdeményezője, jogásznnyelven szólva a felperes Tagányi Sándorné szül. Sulkovszky Ida hercegnő, az alperes pedig férje, Tagányi Sándor dr. ügyvéd és neje révén nagybirtokos.

Bőven ismeretes ennek a házasságnak a története. Akkoriban nagy feltűnést keltett, mikor híre járt, hogy Tagányi Sándor dr., az aradi ügyvéd oltárhoz vezető a monarchia egyik leggazdagabb hercegi családjának egyetlen leányivadékát, Sulkovszky Ida hercegnőt. A hihetetlennek hangzó hír azonban valóra vált, a házasság tényleg megtörtént, egyszerre hatalmas latifundiumok urává tevén Tagányi Sándort, a fiatal, kezdő ügyvédet. Természetes, hogy ez a házasság, mely különös volta miatt szélesebb körökben keltett érdeklődést, sok szóbeszédre adott alkalmat. Sokan összefüggésbe hozták ezt a házasságot Sulkovszky József hercegnek, a most válni készülő hercegnő édesatyjának elmebeli állapotával, miután ez jószágkormányzójának, Tagányi Istvánnak segítségével egyik elmeogyintézetből a másikba vándorolt, illetőleg váltakozva hol egészséges, hol beteg elméjű volt.

A házasság megkötése után a fiatal pár Pankotán telepedett meg állandó tartózkodásra, ahol a hercegnőnek tudvalevőleg egyik birtoka van.

Annál nagyobb feltűnést fog most keltetni az a tény, hogy Sulkovszky Ida hercegnő válópört indított férje, Tagányi Sándor dr. ellen. A hercegnő ügyvédjei Polonyi Géza országgyűlési képviselő és Polacsek Alfréd dr. budapesti ügyvéd, akiket Aradon Tabakovits György dr. képvisel. Tabakovits dr. tegnap nyújtotta be a válópört az aradi törvényszékhez, ahol az ügyet Kovács Marcel dr. bírónak osztották ki előadás végett. A hercegnő a kérvényében sürgősen kérte az ágy- és asztaltól való elválasztást, amit Kovács bíró még a tegnapi nap folyamán, az idéző végzés kapcsán el is rendelt. A békéltető tárgyalást november 26-ára tűzte ki.

A válópörkeresetben a hercegnő több

okot sorol fel a válás kimondása végett, melyek egy része azonban diszkrét természetűknél fogva nem a nyilvánosság elé valók. A legnevezetesebb ok az, melyet a hercegnő elő ad, hogy férje brutálisan bánt velük. Mint a Budapesti megjelenő „Uj Hírek” című lap írja, a hercegnő keresetében még azt is kéri, hogy férje 960,000 korona készpénz hozományát is térítse vissza.

Ezenkívül kéri azt is, hogy egy vagyoni szerződést, melyet a házastársak a házasság megtörténte után kötöttek egymással, s mely a vagyoni közösségre vonatkozik, a bíróság szintén bontson fel.

A válás egyik nem közvetlen, s inkább a háttérben működő mozgatója, mint beszélők, az anyagi érdek. Sulkovszky József herceg második felesége, aki ezidő szerint az öreg herceggel nem jó viszonyban él, ezen hír szerint ki akarna békülni férjével, s hogy ezt mihamarább elérhesse, a gondnokság alól fel akarja szabadítani. Attól tart azonban a hercegnő, hogy Sulkovszky Ida hercegnő férje befolyása alatt állván, esetleg meg fogja tagadni a gyámhatóságilag kikérendő beleegyezését, miután a gondnokság megszüntetése a férjnek bizonyos anyagi károsodásával járhatna. Hogy ezt a beleegyezést a hercegnő megadja, szükséges volt elválasztani férjétől.

Egy másik hír szerint a Sulkovszky családban már megállapodás történt volna a válást követő teendőkre nézve is. E hír szerint a válófélben levő házastársak házasságából született fiugyermek, ennek nagyatya, Sulkovszky herceg, aki akkorára már visszanyerné cselekvési és rendelkezési jogát, a fiut adoptálná és az egész vagyont egyedüli örökösévé tenné, miáltal megakadályozná a Sulkovszky-család magva szakadását.

A regényes kezdetű házasságnak ime ez a prózai végződése.

Zselénski gróf kitüntetése.

(Az új titkos tanácsos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

A délmagyarországi hadgyakorlatok epilogusát jelenti az a kitüntetés, a melyet a hivatalos lap mai száma tesz közzé. A király Zselénski Róbert gróf országgyűlési képviselőt, aki temesújfalui kastélyában a legfőbb hadurat helyettesítő Ferenc Ferdinánd trónörökös vendégül látta, a titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki.

A Budapesti Közlöny mai száma erről az alábbiakat közli:

„O császári és apostoli királyi Felsége a f. évi október hó 15-én kelt legfelső kérése szerint gróf Zselénski Róbert országgyűlési képviselőnek a titkos tanácsosi méltóságot legkegyelmesebben díjmentesen adományozni méltóztatott.

A kitüntetés híreit már a hadgyakorlatok idején tudták. Hasonló kitüntetés érte a borosabesi királygyakorlatok alkalmával a király házigazdáját, Wenckheim Frigyes grótot is.

Az új titkos tanácsos ez idő szerint ötvenhárom éves; a mint ismeretes, Ujaradon született, Arad és Temes megyében vannak birtokai s a világosi kerületnek országgyűlési képviselője. A képviselőházban a szabadelvűpártnak s a közgazdasági bizottságnak tagja. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósági tagja s az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságának elnöke, Aradvármegye

törvényhatóságának és közigazgatási bizottságának tagja. A jelenlegi politikai válság alkalmával a neve több ízben fölmerült a földművelésügyi miniszteri szék körül való kombinációknál; hogy mennyi alappal, nem tudni.

Mint az O. M. G. E. vezető férfiak kiváló gazdasági tevékenységet fejt ki és a gazdák érdekei mellett minden alkalommal sorompóba száll. E irányu tevékenysége a gazdasági irodalmat is számos becses munkával gyarapította, fölolvassai, a kongresszusok alkalmával tartott beszédet őt e téren az első szaktekintélyek közé emelték.

A kitüntetés alkalmából a grótot számosan üdvözlötték a megyéből és a gazdatestületek köreiből.

EGYESULETI ELET.

(*) Az Aradi Lloyd Társulat tegnap tartott választmányi ülésén Fodor Gyula, a társulat eddigi titkára az állásáról elfoglaltsága miatt leköszönvén, helyébe a választmány Sugár Károlyt, az aradmegyei takarékpénztár hivatalnokát nevezte ki.

A király a program ellen.

A döntés újabb akadályai.

(Lukács a királynál. — A szabadelvű párt hangulata. — A kilences bizottság újabb ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 21.

A mai nap új, kinos hatást keltő fordulatot hozott a válság végevárhatatlan krónikájába. A király nem fogadta el a szabadelvű párt kilences bizottsága által megállapított programot, hanem megbizta Lukács Lászlót a korona álláspontjának képviselővel. A kilences bizottság e célból holnap újabb ülést tart, a melyen e fölött tanácskoznak.

Most meglehetősen szétágazók a nézetek arra nézve, hogy fontosak, vagy csak alárendelt jelentőségűek a változtatások, a melyeket a korona szükségesnek tart. Az ellenzéken azt hangoztatják, hogy a korona az egész programot visszautasítja, a szabadelvű párton azonban ezt lehetetlennek tartják.

A hangulat ma izgatott volt úgy a szabadelvű pártban, mint a függetlenségiéknél. Ez utóbbi pártban a nézetek Kossuth és a párt fiatalabbjai között erősen kiéleződtek.

A mai eseményekről szóló távirati tudósításunk ez:

A király nem fogadta el a programot.

Bécsből táviratozzák: Lukács Lászlót minden várakozás ellenére délelőtt magához rendelte a király. Lukács László fél-tizenegy órakor jelent meg a felségnél. A kihallgatás félóraig tartott. Onnan Lukács László kipirult arccal, izgatottan jött ki.

Lukács megbízást nem kapott, mert a király kijelentette, hogy a kilences bizottság programját nem fogadja el. O felsége Lukácsnak megmondta a maga ultimátumát és megbizta, hogy ismeresse meg a szabadelvűpárttal nézetét, illetőleg elhatározását. Mindaddig, míg a program összhangba nem jön a királyi akarattal, a válság megoldásáról szó sem lehet és addig bajosan is lesznek egyéb kihallgatások.

Félhivatalosan erről az audienciáról a következőket jelentik:

O felsége Lukács László pénzügyminisztert ma délelőtt magánkihallgatáson fogadta, a mely egy fél óráig tartott. Ez alkalommal ő felsége megismertette Lukács Lászlóval azt az álláspontot, a melyet a szabadelvű párt kilences bizottságának Lukács László által tegnap előterjesztett megállapodásaival szemben ő felsége elfogad és megbizta Lukács László pénzügyminisztert az álláspont képviselővel. A pénzügyminiszter e célból eddigi közvetítő szerepében még ma Budapestre visszatér.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt ő felsége ma déli fél egy órakor fogadta kihallgatáson.

Fővárosi tudósítónk táviratozza: Budapesti politikai körökben nagy megdöbbenést keltett Lukács pénzügyminiszter mai kihallgatásának eredménye. Az ellenzéki pártok ebből azt magyarázzák, hogy Lukács békeközvetítése meghiúsult, s ő felsége a kilences bizottság elaborátumával visszautasította. E felfogással szemben a szabadelvűpárt másként magyarázza a helyzetet. Eszerint a király, áttanulmányozva az elaborátumot, annak egyes pontjaira nézve, a hadsereg egységes vezetésének szempontjából, aggodalmi vannak, amiket Lukács közvetítő tárgyalásai kapcsán eloszlalni óhajt. Lukács miniszternek tehát most az a feladata, hogy ő felsége felfogását a szabadelvűpárttal, illetőleg a kilences bizottsággal közölje, s hogy a bizottság ennek alapján szövegezze meg végleg az elaborátumot.

E helyütt jegyezzük meg azt is, hogy Lukács miniszter mai kihallgatásának eredménye hatással volt a budapesti tőzsdére is, ahol az árfolyamok 2 koronával estek.

A pártok hangulata.

A szabadelvű pártkörbe Sándor Pál hozta a börzére érkezett bécsi hírt Lukács László mai kihallgatásának eredményéről. A hír a szabadelvű pártkörben, mikor később már források is megerősítették, érthető megdöbbenést keltett. A pártkörben ekkor harmincan voltak jelen és több-kevesebb levertséggel és indulatossággal tárgyalták. Általában forrongó érzés szállotta meg a kedélyeket.

Többen így vélekedtek:

— Most nyilvánossá vált az a valóság, hogy a gazdasági kiegyezésből kifolyólag az uralkodó bizalmasai a katonai politika terén akarják összetörni a magyar kormányzó pártot és az ellenzékot, hogy azután az elgyöngített és zilált Magyarországgal a gazdasági szövetség és főképp az autonóm vámtarifa terén könnyen elbánhassanak.

A későbbi órákban az a hír érkezett Bécsből a szabadelvű klubba, hogy a programnak csak egyes részletei nem engedték meg a király jóváhagyását. Ez a hír némi megkönnyebbülést okozott.

A volt nemzeti párt több tagja a képviselőházból jött a klubba és úgy nyilatkozott, hogy a programból semmit sem lehet már engedni, és ha a koronának ellenvetései vannak, legfőjebb a szövegben lehet változtatást tenni. Nagy fölháborúval bírálták az osztrák tanácsosok és főképp a katonai körök beavatkozását.

A függetlenségi pártiak a mai bécsi eseményekből általánosságban azt a következtetést vonják le, hogy abszolútisztikns kormányt akarnak behozni Magyarországon. Mások azt hiszik, hogy a szabadelvű

pártot akarják elejteni a bécsi körök, hogy helyébe egy konzervatív kormány kerüljön.

Érdekes Rakovszky Istvánnak, a néppárt alelnökének következő nyilatkozata: — A néppárt nyomul előre.

A függetlenségi pártiak azt mondják, hogy ha a szabadelvű párt elejtené a kilences bizottságnak éppen a nemzetre megnyugtató pontjait, akkor teljesen kizárt, hogy a parlamenti béke helyreálljon.

Lukács nyilatkozata.

Lukács mai kihallgatása után így nyilatkozott több képviselő és újságíró előtt:

— A Felső fogadott engem, megismertette velem álláspontját, és volt kegyes megbizni azzal, hogy ezt az álláspontot képviseljem. Ma este hazautazom.

— És milyen minőségben utazik haza Budapestre? — kérdezték Lukácsról.

— Nem hivatalos minőségben, hanem csak mint közvetítő, hogy megkezdett munkámat folytassam.

A kilences bizottság holnap ülést fog tartani, melyen Lukács már mint a király megbízottja jelenik meg, közvetítői felhatalmazással.

Lukács és Héderváry holnap Budapestre érkeznek.

A félhivatalos Magyar Nemzet Bécsből a következő tudósítást kapja:

„A mai napon a válság súlypontja ismét Budapestre került. A szituáció ismét tovább megy a fejlődés nehéz útján. A mai kihallgatás után Lukács további misszióval utazik a magyar főváros felé. Lukács további pro-parléjának keretét ilyképpen az adja meg, hogy megteremtessék a kormányalakítás tárgyi alapja. Ez a tárgyi alap alkotmányos felfogás szerint nem lehet egyéb, mint csakis olyan program, melyben a korona és a kormányzó pártnak az álláspontja találkozik és melyet ennek alapján a felség kabinetje alkotmányosan képviselhet is. Mert hiszen természetesen, hogy a szabadelvű párt, mint gubernementális többség, nem akarhat mást, mint a kabinet, mely viszont nem juthat ellenkezésbe avval a párttal, melyre a parlamenti dinamika szempontjából támaszkodnia kell. És ha e tételek állanak az általános politika programjának szempontjából, nem kevésbbé állanak a katonai programra való vonatkozásukban, mely katonai kérdések épp e pillanatban a politikai helyzetet dominálják. Lukács újabb missziója jellegzetesen kidomborítja azt az örvendetes tényt, hogy valamely tényező teljes erővel rajta van, hogy a válságos helyzetnek oly megoldása legyen megtalálható, mely a békét és az egyértelmű kibontakozást eredményezze.”

A király kifogásai.

Szabadelvűpárti képviselők szerint lényegbevágó, érdemleges kifogásai nem lehetnek a királynak a kilences bizottság elaborátuma ellen, mert hiszen ismerte annak egyes pontjait és kijelentette, hogy azokhoz hozzájárul. Ha van tehát valami eligazítani való, ez csak a szöveget érinti.

A kilences bizottság holnapi ülésének célja nem lehet más, mint állásfoglalás a király állásfoglalása tárgyában. Ha lényeges eltérés volna az elaborátum s a király álláspontja között, akkor Lukács, aki ismeri a kilences bizottság nehézkességét és óvatosságát, bizonyára hosszabb időt tartott volna szükségesnek a megegyezés

véglegesítésére, és nem utazik már pénteken megint Bécsbe.

Eppen ez a körülmény, hogy Lukács erre egy ülést elengedőnek tartott, sejteti, hogy alárendelt differenciákról lehet csak szó. Olyanokról, melyek ha fentartatnak, nem javíthatják, ha elejtetnek, nem rontják a programot.

A M. Sz. mai száma a következőket írja:

A mikor a kilences bizottság utolsó ülését tartotta, feltűnő volt, hogy a király elé terjesztendő álláspontot nem foglalták össze végleges szövegezésben, hanem Münnich Aurélra bízták, hogy azt formába öntse. A bizottság akkor már tudta, hogy a király el fogja fogadni a bizottság álláspontját, azonban előre látta azt is, hogy a felségnek valószínűleg kifogásai lesznek a katonai program egyes pontjaiban foglalt, különben alárendelt jelentőségű részletkérdések tekintetében.

Mindezen kombinációkkal szemben a függetlenségi pártiak azt erősítik, hogy a mai események Lukács és a kilences bizottság teljes kudarcát jelentik és határozottan állítják, hogy a kilences bizottság elabórátumát a király egyenesen visszautasította. Most már, szerintük, Lukács miniszterelnökségéről szó sem lehet.

Goluchovszky és Beck.

Bécsből táviratozzák: A király ma hosszabb kihallgatáson fogadta Goluchovszky grófot és Beck bárótábornagyot.

Budapesti politikai körökben ennek a két kihallgatásnak tulajdonítják, hogy a király még nem döntött. A király Héderváryval is csak azt közölte a kihallgatáson, amit Lukácsal közölt.

A bizottság újabb ülése előtt.

Az éjjeli órákban táviratozzák Budapestről:

A mai kihallgatás eredménye az összes pártkörökben *kinos hatást* keltett, bár kezdettől fogva számoltak az eshetőséggel, hogy a korona a kilences bizottság programján egyet és mászt módosítani fog. Mégis az utolsó napokban annyi bizalommal remélték, hogy a program, a melynek szerkesztésében oly államférfiak vettek részt, a kiknek alkalmuk volt a felség álláspontját megismerni, a korona jóváhagyását meg fogják nyerni, hogy a bécsi hírek valósággal lehangolták a politikusokat.

Még inkább nyugtalanították a párttagokat az estilapokban megjelent tulzott hírek, mintha a király a kilences bizottság programját egyszerűen visszautasította volna és hogy a király egyáltalán nem számol a guvernamentális párttal.

Később a hangulat javult, mikor megtudták, hogy másképp áll a dolog. Nem voltak tájékozva az iránt, hogy mi a korona álláspontja és így nem is lehetett mérlegelni a konzekvenciákat, a melyeket az esetleges eltérés maga után vonna. Legvalószínűbb, hogy ő felsége nem ért egyet azon deklarációval, melyet az 1867. évi XII. törvény cikk tizenegyedik szakaszában megállapított felségjogok tekintetében kell tennie.

A kilences bizottság egy tagja azonban kijelentette, hogy ez teljesen ki van zárva, mert a bizottságnak egyetlen tagja még csak kívánságképp se fejezte ki, hogy a vezényleti nyelvre nézve a program valamelyes intézkedést fölvegyen.

A kérdés a kilences bizottságnak holnap délután öt órakor tartandó ülésén fog tisztázódni, a melyen jelen lesz Lukács László is.

Békités a pártban.

A párttagok egy része hangoztatta, hogy ők az egész országban választóikkal és a függetlenségi párttal szemben *kényes helyzetben* vannak. Hegedüs Sándor és Andrássy Gyula kijelentették, hogy ez a nézet *helytelen*. Nem lehet előre állítani, hogy a párt a korona kívánságai elől zárkózzék el, a mikor azt se tudják, hogy miről van szó.

A bizottság legjobb belátása szerint állapítja meg, hogy a korona kifogásai alaposak-e és a szerint határoz. A szabadelvű párt dolga azután elfogadni, vagy visszautasítani ezt a határozatot.

A határozaton annál inkább lehet még változtatni, mert végleg meg sincs még szerkesztve. A végleges megszerkesztés későbbi időre van fentartva, a mikor a korona is megtette már reá a megjegyzéseit.

Lukács miniszter bizonyára nem vállalkozott volna továbbra is a közvetítő szerepre, ha a koronának az volna a szándéka, hogy a kilences bizottság programját felforgassa vagy értéktelenítse Lukács csak holnap jön haza, és így személyesen csak holnap adhat felvilágosítást sok kérdésben.

Végül felhoztak erre precedenst a *kiegyezés idejéből*. 1867 ben, a mikor szintén arról volt szó, hogy programot állítanak föl, Andrássy Gyula gróf, Lónyay Menyhert és Eötvös Loránd a tizenötös bizottság által készített megállapodásokkal Bécsbe mentek. Ott, a mikor a *Belcredi, Beust és Hübnerrrel* való tanácskozások során az a szükség merült föl, hogy a programon bizonyos változtatások eszközöltessenek, a tizenötös bizottság minden további vonakodás nélküli megtette azt.

Igy talán — mondták — most is fölmerül a szüksége annak, hogy nem lenyeges, de kívánatos módosításokat tegyenek a programon. A kilences bizottság, ha azok elvi álláspontját nem fogják tangálni, minden habozás nélkül belemegy a változtatásokba.

Forrongás a Kossuth-pártban.

A függetlenségi Kossuth-pártban igen szenvedélyes a hangulat. Kossuth Ferenc igyekezett békitően hatni a párt fiatalabb tagjaira, de nem igen sikerült.

Kossuth Ferencnek különben az az álláspontja, hogy Magyarországon eddig is *alkotmányos formába burkolt abszolútizmus* volt. Eddig is mindig a király közölte a mit akart a kormánnyal s a kormány ezt magáévá tette. Most, miután kormány nincs, Lukács végzi ezt a dolgot. Annyival furcsább most a dolog, mert a király a legkisebb detail-kérdésbe beavatkozik s így nem uralkodói, hanem *kormányzási* tény művel, ami nyilvánvaló abszolútizmus.

A párt fiatalabb tagjai a mai eseményt a nemzet arculütésének tekintik, és Kossuth tudta nélkül elhatározták, hogy *gyűlést hívtak össze*. Már iv jár sorra a párt tagjai között, a melyen eddig 5—6 aláírás van, de remélik, hogy a holnap délelőtt a párt legnagyobb része alá fogja írni.

A nézetkülönbség Kossuth és a párt fiatalabb tagjai között egyre nagyobb lesz.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Gyimesi vadvirág, népszimű. (Páros bérlet.)
Péntek: Hoffmann meséi, opera. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Délután: II. Rákóczi Ferenc fogsága, szimű. Este: Titok, vígjáték. (Páros bérlet.)

* **Suhanc.** Az idei színházi szezon szerencsés csillagzat alatt indult meg. A közönség érdeklődik az előadások iránt s az előadások megérdemlik ezt az érdeklődést. Ez két olyan tényező egy színház életében, melyek legalapvetőbben támogatják azt a célt, melyet az intézmény szolgál. Abból az okból hozzuk föl ezt a *Suhanc* mai előadását látva, hogy a szezon megnyitása óta az előadások színvonala állandóan magasan áll s minden est újabb sikereket hoz a társulatnak. Konti operettjének mai előadása gördülékeny és friss volt, egyike a legjobb operett előadásoknak azok közül, melyeket ebben az időben láttunk. A szereplők jól játszottak, az ének és zenekar kifogástalanul működött s ez az ensemble jól illeszkedett az egyes rendezés kereteibe. A szereplők közül Fóti Frida és Karácsonyi Mariska vezettek, előbbi fürge, eleven játékkal, utóbbi énekével. Mindketten nyílt színen kaptak tapsot, még pedig nem is egyszer. Fóti Frida ma újolag beigazolta, hogy nagyon használható és rokonszenves tagja a társulatnak, Polgár és Füredi jókedvűen s így hatással játszottak, sok részük volt nekik is a tapsból, mely ma szokatlan sűrűn hangozott a színházban. Ennyi dicséret után megemlékezhetünk az előadás egy hibájáról is, melyet a szereposztás okozott. Hogy Szilassy hogyan jutott mai szerepéhez, az egyszerűen érthetetlen és nevetséges. Egy olyan társulatnál, melynek annyi énekesnője van, tapintatlanság olyan szerepet egy olyan fiatal színésznőre osztani, mint Szilassy. Azt hisszük, hogy ha helyette például Bejczinével játsztatják, megfelelőbb lett volna. (a.)

* **Porzolt Kálmán.** Porzolt Kálmán, a Népszínház igazgatója ma Aradon időzött. Végignézte a *Suhanc* előadását, azután Zilahy Gyula igazgatóval a népszínházi mintára rendezendő cigányverseny dolgában értekezett. A verseny rendezésében nincs ugyan közönsége, s csupán érdeklődésből foglalkozott itt léte alkalmából ez ügygyel.

Arad virilistái és az ex-lex.

(A bíráló-választmányból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Aradváros bíráló választmánya ma délután ülést tartott, melyen a virilisták jövő évi névjegyzékét bírálták fölül. Urbán Iván főispán elnöklete alatt jelen voltak: Bing Vilmos, Kristófy János, Kádas Kálmán főjegyző, Schartner Sándor dr.

A névjegyzék összeállítása ellen, mint ismeretes, Mülek Lajos dr. még az igazoló választmányban óvast emelt, azon a címen, hogy az ex-lexben nem állapíthatók meg a legtöbb adófizetők, miután nincs adófizetés. Az igazoló választmány azonban, mint más törvényhatóságok kebelében is tették, a tavalyi adóalapon állította össze a névsort.

Mülek ez ellen a bíráló választmányhoz felebbezett, mely ma tárgyalta az ügyet. A választmány a felebbezést elutasította, kimondván, hogy a névsor összeállítása nem törvénytelen; s ettől eltekintve is érdeke a városnak, hogy törvényhatósági bizottsága meg legyen alakítva.

Ezenkívül több ügyet intéztek el. Vass Mátyás, mint annak idején megirtuk, bár a virilisták között foglalhatna helyet, adóját nem je-

lentette be, a felebbezési határidőn belül sem jelentkezett, s bár most utólag felebbezett, a bíráló választmány kénytelen volt elutasítani.

Schwarz Simont tévedésből kihagyták a névjegyzékből, s a mai ülésen bevették a listába.

Elhatározták továbbá, hogy Müller Károlyt felszólítják, nyilatkozzék, vajjon virilis jogán, vagy megválasztása révén akar a törvényhatósági bizottságban bennmaradni. Ha Müller lemond a virilis jogáról, beveszik a névjegyzékbe az első pötagot. Bekerül ezenkívül még egy pötag Verbos Ádám elhunytá révén

Az új-aradi betörés.

(A temesvári pénzügyigazgató Új-Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Az új-aradi adóhivatalban tegnap éjjel történt betörés, melyről már lapunk mai számában megemlékeztünk, erős nyomozás tárgya. A főszolgabíró és a csendőrség együttes nyomozása kiderítette ugyan már a betörés egyes részleteit, de a tetteseknek még a nyomára nem vezetett. A betörés a hatóságilag megállapított tényállás szerint a következőként történt:

A tettesek három ajtón keresztül törtek be, melyek közül kettő fa, egy pedig vasajtó. A két faajtót tolvajkulcs segítségével nyitották ki, míg a vasajtón úgy tudtak keresztülhatolni, hogy lefeszítették a lakatját.

A betörők, akiknek még a számát se lehetett tüzetesen megállapítani, az adóhivatalban dolgozó tisztviselő asztalainak összes fiókjait feltörték és feltörték a pénztárnok asztalát is, ami azonban némi fáradtsággal járt, mert a pénztárnok asztalát márványlap borítja. A betörők úgy segítettek a dolgon, hogy betörték a márványlapot és onnan két koronát elloptak. Ez a két korona sem volt azonban hivatalos pénz, hanem a pénztáros által eladott jótékony-célú sorsjegyek után befolyt összeg. Egyéb pénz nem tűnt el.

A betörők ezután az egyik Wertheim-szekrényt a faltól mintegy nyolcvan centiméternyire eltolták, de feltörni nem tudták. Ezen munkájuk közben zavarta meg őket a hivatal-szolgá lármája.

Az adóhivatal alatt lakik ugyanis egymás mellett a járásbíró és az adóhivatal szolgálja. Az adóhivatalban történekről először a járásbírósi hivatal-szolgá szerzett tudomást, ő hallotta meg a zajt. Nyomban megkopogtatta a falat, mire felébredt az adóhivatali szolgálja is. Ez értesülve szomszédjától a gyanús lármáról, mely az adóhivatalból kihallatszott, rögtön átfutott a börtönökhöz a puskáért. Ekkorra azonban a betörők már elillantak. A hivatal-szolgá utánuk akart löni, de a fegyver csüörtökött mondott.

Annyit mindenesetre meg tudtak állapítani már, hogy a betörők ismerősök lehettek a helyi viszonyokkal. Az új-aradi kerteken keresztül jöttek. Azt hiszik, hogy olyan emberek követették el a betörést, akik az épületben elhelyezett járásbírósi fogházban már el voltak zárva.

Ma különben Dragoneszku Döme temesvári pénzügyigazgató Újaradra érkezett, hogy a nyomozást személyesen vezesse.

TANÜGY.

(—) Tanítválasztások. Holnap, csütörtökön ülést tart a város iskolaszéke. Ez alkalommal egy tanítói és két tanítónői állás kerül választás útján beöltésre. Az állásokra igen sok pályázó jelentkezett.

Hieronymi Aradon.

(A waggongyár közgyűlése. — Két új motoros. — Kirándulás Gurahoncra és Brádonra. — A politika. — Miniszterek a waggongyári igazgatókból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

A politikai válságnak, a mely köré fonódik ma minden esemény, nevezete szereplője időzött ma Aradon. Nem ritka a látogatása, eléggé ismerős előttünk, de a mióta közénk jár, alig volt még olyan érdekes a személye, mint most.

Mint az arad-csanádi vasutak igazgatósági tagja, s a waggongyárnak egyszerű részvényese volt ma Aradon Hieronymi Károly volt belügy-miniszter, és Arad város volt országgyűlési képviselője, a ki most a szabadelvű párt program-szerkesztő bizottságának egyik legfőbb tagja, s a kereskedelemügyi tárca legkomolyabb jelöltje.

Hieronymi délelőtt a waggongyár közgyűlésén volt jelen. A közgyűlés végén az igazgatóság ülésre vonult vissza. Herzel igazgató Hieronymit is hívta:

— Nem, már nincs jogom, nem vagyok igazgató, — felelte Hieronymi.

— De hisz nem tárgyalunk titkokat, kegyelmes uram, — szólta Herzel.

— Mindegy, én már künn maradok, — azután úgy is tett.

Majd részt vett az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósági ülésén. A gyűlésnek egy nevezetes határozata volt, hogy a társaság motor-közlekedése sz. mára még két új motorkocsit szereznek be.

Ez ülés után a Millennium külön termében alkalmi ebéd volt, a melyen részt vettek: Hieronymi Károly, Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Urbán Iván főispán, Bohus Zsigmond báró, v. b. t. t., Schöller Rikárd lovag, Neufeld Károly, Kristóffy József országgyűlési képviselő, Fábán László nyug. főispán, Huze Alfonz lovag, Schubart Pál császári tanácsos, Heinrich Sándor, Herzel Bernát, Markóczy Lajos és még többben.

Az ebéd végeztével, délután négy órakor Hieronymi Károly, Vásárhelyi Béla főrendiházi tag és Schubart Pál dr. kíséretében érdekes kirándulásra indult. Az Acsev. körösvölgyi vonalán indult el, hogy megtekintse az Acsev. gurahonci cementgyárat és Brádon az új köszénbányákat. Brádon Hollaky Imre, a kerület országgyűlési képviselője fogadja Hieronymit és társait, a kinek kalauzálása mellett megtekintti a Rudai tizenkét apostol társulat híres aranybányáját és zuzóműveit is.

A waggongyár közgyűlésén, meg egyebütt élénken foglalkoztak Hieronymi személyével, különösen a politikai eseményekkel kapcsolatban, tőle természetesen nem lehetett semmit kivenni. Az egész politikai enunciaciója mindössze az volt, hogy fél egy tájban, a mikor a csanádi palota előtt egy rikkanca a kezébe nyomta az Aradi Közlöny különkiadását, a mely szerint a király nem fogadta el a kancelleres bizottság programját, ezt mondta: „hm, hm...”. Az ebéd során különben táviratot kapott Bécsből, a melyben ugyanezt tudatták vele.

A waggongyári gyűlésen jelenvoltak egyike azonban érdekes megjegyzést tett.

— Az aradi waggongyárról: el lehet mondani, hogy kormányképes vállalat.

— Miért?

— Nos, nincs kizárva, hogy az új kabinetben három olyan miniszter lesz, a ki az aradi waggongyárnak igazgatója volt: Hieronymi, Tizza István, Zselénski.

SPORT.

+ Az aradi polgári lövészeget és tekepályát a saság folyó hó 24. és 25-én illetve szombaton és vasárnap tartja díjjazással egybekötött záró ünnepélyét, miről a tagtársak értesítenek.

Szelléné utlevele.

(Vita a letartóztatás körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Egy külföldre kért utlevél csaknem nagyobbajta kellemetlenséget okozott Szelle Józsefnének, a ki eme utlevél kérelme miatt csak nagy nehezen került ki a fogságot.

Tudvalevő, hogy Szelléné Fischer Margitnak férje, Szelle József ügyvéd bűnpörei elől Aradról megszökött. Hogy hová tűnhetett el, ezt Szellénén kívül senki sem tudja.

Szelléné a napokban Arad-város polgármesteri hivatalába külföldi utlevél kiállítása végett folyamodott. A polgármesteri hivatal, mielőtt az utlevélkérelmet ledvező véleményezéssel felterjesztette volna a belügyminiszterhez, kérdést intézett az ügyészséghez, hogy Szelléné kérelme elled, tekintve, hogy férje számos bűnyege valamelyikében esetleg bűnrészesként szerepelhet, nem merül-e fel különös akadály.

Az ügyészség erre azt válaszolta, hogy Szelléné utlevelének kiadása ellen óvást emel, s egyúttal a vizsgálóbíróhoz indítványt tett Szelléné letartóztatása iránt, tekintettel arra, hogy Szelléné az utlevél kérvényben nem jelölte meg világosan az utazás célját és különben is ez az utazás határozottan szökés jellegével bírna.

Szelléné ugyanis férje bűnygyében erősen érdekelve van, több, mint bizonyos, hogy ez a külföldi utlevél Szele Józsefnek szólna.

A vizsgálóbíró nem helyezkedett az ügyészség álláspontjára és megtagadta a letartóztatást. A vizsgálóbíró végzését az ügyészség megfélebbezte a vádtanácsshoz, mely ma tartott ülésén helybenhagyta a vizsgálóbíró végzését. Ezen végzés indokául az szerepel, hogy Szellénének állandó lakása van és szökéstől nem kell tartani, mert ha szökni akart volna, megtehetné volna eddig is már.

HIREK.

— A király, mint angol tábornagy. Bécsből táviratozzák: A király ma fogadta Methuen lordot, a ki az angol király megbízásából átadta neki az angol királyi méltóság jelvényeit és a marsallbotot. A király angol tábornagyit egyenruháját viselte és az átadás után hosszabb kihallgatáson fogadta a lordot.

— Előléptetések az államjóságigazgatóságnál. A földmívelésügyi m. kir. miniszter az aradi államjóságigazgatóságnak több kiváló tisztviselőjét nevezte ki magasabb fizetési osztályba: Kner Lajos igazgatóhelyettes titkárt m. kir. jóságfelügyelővé, Jánossy Győző segédtitkárt titkárrá, Buja Sándor fogalmazót segédtitkárrá, Ember Manó irodatisztet pedig fogalmazóvá. A jóságfelügyelői állás direkt a Kner Lajos számára lett kreálva. Kinevezése jól megérdemelt jutalmazása eredményű: munkásságának és kiváló érdemeinek. Mint főnök, mindenkor bírta alantas tisztársainak nagybecsülését, mint ember bírta a szeretetüket is. Kiváló szaképzettsége, fényes tehetsége predestinálták ezen előkelő magas állásra. A multban kifejtett munkássága a legjobb biztosítéka annak, hogy tágabb hatáskörében, különösen a telepítési akció kiterjesztése esetén kiváló érdemeket fog még szerezhetni. Jánossy Győző titkár, valamint Buja Sándor segédtitkár és Ember

Manó fogalmazó régi ipróbált tisztviselői az államjóságigazgatóságoknak. — Kineveztetésük őszinte örömet keltett tisztviselői körökben.

— **A román trónörökösne Budapest.** Budapestről írják: A román trónörökösne gyermekeivel, *Mária* és *Eresébet* hercegnőkkel és *Miklós* herceggel ma reggel gyorsvonaton Budapestre érkezett. A trónörökösne fogadtatására megjelentek: *Grecianu* Sebestyén főkonzul, *Pavlik* rendőrfelügyelő és *Lachnit* állomásfőnök. A fenséges asszony kíséretében voltak: *Grecianu* Eliz palotahölgy, *Grecianu* Péter őrnagy-szárnysegéd és *Astor* urhölgy és öccse. A trónörökösne a bécsi gyorsvonattal utazott tovább Gothába.

— **Esküvő.** Az aradi vár katonatemplomában fényes, meleg érzésekkel teli aktus játszódott le. *Eisenbach* Artur, pettaui 14. utász-zászlóaljbeli százados, aki rövid idő előtt az aradi dandárparancsnokság segédtisztje volt, esküdt meg *Garzarolli* Mici kisasszonynyal, thurnlacki *Garzarolli* Gusztáv aradi 88. gyalogezredbeli százados bájos, szeretetreméltó leányával. Az esketésen, a melynek szertartását *Allersdorfer* Julián katonai plébános végezte, a templomot csaknem színtől megöltötték a 88. gyalogezred tisztikarának tagjai s az egyéb érdeklődők. Fél tizenkettőkor volt az esküvő, a melynek megnyitójául a hálezred zenekara *Mendelssohn* nászindulóját játszotta, berekesztőül pedig a *Lohengrin*-nászindulót. Ezt megelőzően *Szondy* Béla anyakönyvvezető előtt volt a polgári házasságkötés, a melynek tanúi voltak: *Dittrich* Albert ezredes és *Schlechte* Gusztáv főhadnagy. Koszorús párok voltak: *Dittrich* Dora k. a. — *Leitner* főhadnagy, *Dittrich* Márta k. a. — *Wollarich* vezérkari főhadnagy. Az egyházi esküvő után a Fehér Keresztben nász-ebéd volt, a melynek végeztével a fiatal pár nászútra indult.

— **A szerb királygyilkosság vérdíja.** Belgrádból táviratozzák: Kétségtelenül meg van állapítva, hogy azokat a tiszteteket, akik a június 11-iki királygyilkosságot elkövették, megfizették. Egy *Thomas* Hadschi nevű ember, Risztics volt regens sógora, szerződtette sorra az összeesküvőket. Anyagi eszközei azonban oly csekélyek voltak, hogy egyedül *Naumovics* alezredest tudta előre kifizetni. *Naumovics* adósságainak rendezésére 24,000 frankot kért, a mit *Thomas* meg is adott. *Pavlovics* hadügyminisztert egyesegyedül — azért gyilkolták meg az összeesküvők, hogy a miniszteri kasszához jussanak, a melyből fedezték a részükre kikötött vérdíjat. Kaptak még a következők: *Masin* ezredes 30,000 frankot, *Misics* alezredes 24,000 frankot, *Solarevics* ezredes, a későbbi hadügyminiszter, 24,000 frankot, *Zsivkovics* százados 12,000 frankot, *Ljubai-Kosztics* százados 24,000 frankot. Utóbbi elverte a felesége hozományát *Avakumovics* 50,000 frankért volt hajlandó elvállalni a provizórius kormány vezetését. Az összegeket a rendelkezési alaphól fedezték. A többi fiatalabb tisztnek 2—5000 frankot kaptak.

— **Az aradi rendőrség szaporítása és a belügyminiszter.** Most, a mikor a pótló emelése napirenden van, nagyon aktuális a belügyminiszternek leírata, melyet a rendőrség létszámának emelése ügyében intézett Aradvárosához. Ez az aktualitás nagyon szomorú dolog, mert újabb jelentősége annak, hogy a kormány, a törvényhatóságok terhein nem akar könnyíteni. A kérdéses ügy a közigazgatási bizottságnak a belügyminiszterhez intézett legutóbbi félévi jelentése alapján került napirendre. A közigazgatási bizottság többek között jelentette, hogy a rendőriegénység lét-

száma kevés és szaporításra szorul. Utalt a jelentés arra, hogy a rendőrség az állam ügyköreibe vágó szolgálatokat is teljesít, s így a város az államtól várja a támogatást. A belügyminiszter nagyon kedélyesen válaszolt. Kijelentette, hogy neki semmi kifogása nincs a létszám emelése ellen: tessék szaporítani, ha tetszik. Egyebet azután nem mond a miniszter. De ez a hallgatás igen világosan beszél, azt mondja, hogy a saját költségén szaporítsa a város. Hogy Aradnak mennyire nincs erre tehetsége, azt jól tudjuk, de tudja a belügyminiszter is. Pedig viszont a rendőrség nagyon rászorul a szaporításra, különösen azóta, hogy a bűnügyi osztályt felállították. A rendőrséget akkor mindössze két nyomozó közeggel szaporították, a munka pedig aránytalanul megnőtt. A bűnügyi osztály pedig, a mint ezt már többször említettük, az államtól vett át igen sok terhet. A belügyminiszter a kérdést mindemellett csak kedélyességgel igyekszik megoldani.

— **A nyugdíjbizottság ülése.** Arad város nyugdíjbizottsága holnap, csütörtökön ülést tart, melyen kisebb nyugdíj ügyek kerülnek tárgyalásra.

— **Az életunt honvédönkéntes.** Megemlékeztünk annak idején arról, hogy *Fein* József, a lugosi 8. honvédgyalozred önkéntese, a ki különben aradi joghallgató, állítólag egyes főlebbvalóinak rossz bánásmódja miatt, öngyilkos szándékból mellbe lötte magát. A lövés azonban nem volt halálos, s az életunt önkéntest a szegedi honvédcsoport kórházba szállították, a hol három hónapos ápolás után annyira helyreállott az egészsége, hogy elhagyhatta a kórházat. Ezt követően, tegnap a szegedi vegyes felülvizsgáló bizottság elé került, a mely a szenvedett sérülés alapján őt a katonai szolgálatra alkalmatlannak találta és szabadságolta. *Fein* ma hazajött Aradra s holnap már leveheti a katonai ruhát, a mely oly szomorúságot okozott neki. Most már egész jól érzi magát, de némi gyógykezelésre még szüksége van.

— **Kifosztott pénzeslevelek.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Biau* Arnold budapesti kereskedő följelentést tett a rendőrségnek, hogy több ezer koronát tartalmazó pénzesleveleiből a postán a pénz elveszett. A napokban két pénzeslevelet adott föl a bácskai *Csurug*-ra ügynőkeinek címére, a kik ott dolgoznak. Az ügynők a leveleket megkapták, de pénz hiányzott belőlük. A leveleken a pecsételés nyomain láthatók. A rendőrség a postaigazgatósággal együtt széles körben folytatja a nyomozást.

— **Diplomáciai beavatkozás egy gabona-pör ügyében.** Belgrádból táviratozzák: Érdekes jogi eset foglalkoztatja az itteni kereskedelmi világot és jogász örvököt. Az ügy, melyet alább ismertetünk, az osztrák-magyar követség beavatkozását tette szükségessé és a belgrádi osztrák-magyar követ jelentést tett az ügyről a közös külügyminiszteriumnak. *Strasser* és *König* budapesti gabonacég egy rakomány 3000 mm. szerb búzát vásárolt egy zágrábi gabonakereskedő cégtől a szerbiai *Sabac* dunai állomásról való átvétele. A kötlevel értelmében *Strasser* és *König* cégnek köteleessége volt az áru értékét, mintegy 42,000 korona a Dunagőzhajózási társaság által kiállított átvételi vevény ellenében kifizetni. A búzának berakása annak rendje és módja szerint *Sabac*on megtörtént és a Dunagőzhajózási társaság átvételi vevényt adott ki az eladónak, melynek ellenében az eladó megbizottja a vételért *Strasser* és *König* cégtől felvette. A Duna alacsony vízállása következtében a búzával megrakott hajó néhány napig *Sabac*on volt kénytelen vesztegelni, de négy öt nap mulva a forgalmi akadály megszűnt és a gabonaszályt egy gőzös a sabaci partoktól elvon-

atta. Alig távozott 80 méternyre a parttól egy bizottság érkezett a kikötőállomásra és kikötésre intette az utban lévő hajót. A kapitány eleinte nem hajlott a szóra, de későbbben engedett és a partron kikötött, hol értésére adták a kapitánynak, hogy a gabonára a belgrádi bíróság a zárlatot elrendelte és pedig azon az alapon, mert az, a ki *Sabac*on a búzát a kereskedőtől összevásárolta, a vételár egy részével hátralékban van, melyet az eladó ellen per útján érvényesítették és a bíróság a zárlatot kimondotta. A Dunagőzhajózási társaság állomásfőnöke tiltakozott a zárlat elrendelése ellen, előadván, hogy a hajórakomány fölött az eladó nem rendelkezik, mert a feladási vevény szerint most más a vevő, *Strasser* és *König* budapesti cég bir rendelkezési joggal. A zárlatot elrendelő bizottság erre megkereste a rendőrséget és ez karhatalommal tartotta vissza a gabonaszállító hajót. A budapesti cég, mely 42,000 korona erejéig látszik megkárosodva, táviratilag fordult segítségért *Dumba* Miklós belgrádi osztrák magyar követhoz, kinek azonban nem állott módjában a céget igazaihoz juttatni.

— **A posta köréből.** A nagyváradi m. kir. posta és távirda igazgatóság közölte, hogy a szintyei posta és távbeszélő hivatali posta, a kisjenői posta és távirdahivatali távirati kézbesítési kerületébe tartozó *Kerülős* községet, *Erdőkerülős* pusztát (helységnevtái szerint *Kohn* pusztá) *Kishodaj*, *Nagyhodaj* és *Rétimre* majorokat 1908. évi október hó 21-től kezdve postailag és táviratilag a szapárligeti posta- és távbeszélő hivatal közvetítési kerületébe kebelezte át. A kisjenői posta- és távirdahivatali kézbesítési kerületébe tartozó *Reketyés* pusztát pedig ugyancsak 1908. évi október hó 21-től kezdve postailag és táviratilag a szintyei posta- és távbeszélő hivatali kézbesítési kerületébe osztotta be.

— **Elfogott katonaszökevény.** *Kosnicea* János szemlái illetőségi, aradi 88-ik gyalogezredbeli katona vasárnap megszökött a várból. Azóta nem tudták hol van, pedig itt tartózkodott Aradon. Kedvesénél rejtőzködött el, aki a Miksa-utcán lakik. Tegnapi délután el akarta hagyni Aradot, s kiment a vasútra, hogy elutazzék. Terve azonban nem sikerült, mert az állomáson a rendőrség elfogta. Behozták a városházára, s értesítették a várbeli térparancsnokságot, mely őrzőjáratot küldött érte. A bakát a várba vitték, ahol szomorú sors vár rá a szökésért.

— **Sirgyalázó oláhok.** Gyalázatos merénylet híret jelent a vemesvári tudósítónk: *Beregszó* községben egy temetés alkalmával két oláh parasztagyda a magyarok ellen való éktelen szitkozódás közt nekiesett *Vukovics* Sebő egykori magyar igazságügyminiszter síromlékének s a rajta levő magyar feliratot vasbotokkal összetörték és leverték. A sirgyalázó oláhokat elfogták. Neveik *Todorcszku* György és *Poján* Juon.

— **Cleo de Merode utja.** A „Kurjer Poznanski” egy lengyel magnás következő könnyelműségéről számol be. *Malinski* volhyniai földbirtokos, aki két és fél millió rubelnyi vagyon örökölt, fogadott a klubjában, hogy minden kívánságát teljesítheti, amit a szíve kíván, — az az övé lesz. „A Cleo de Merode is?” Kérdezték tőle. „Az is, áll a fogadás”, volt a magnás válasza. Azonnal egy párisi „üzleti barát”-hoz fordult, és harmadnapra a Cleo meg is érkezett. Az egyszeri látogatásért mindenesetre szép kis összegecskét fizettetett magának, 120,000 rubelt.

— **Robelly Berlinben.** Fővárosi tudósítónk írja: A csaló vívómester, aki kauciószedélgeivel egész sereg szegény embert csapott be, nyomtalanul eltűnt a székesfővárosból. Kereste itt mindenfelé a rendőrség, sőt még ma is keresi. Halálra üldözik a károsultak, de *Robelly*-nek, mintha a föld nyelte volna el — teljesen nyoma veszett. Huszonnégy siránkozó, jajveszkelő szegény ember átkozza a csaló vívómes-

tert, aki a bátorság és becsület szimbólumával: karddal a kezében valóságos pusztítást vitt véghez azoknak a szegény embereknek a sorában, akik évek hosszú során át folytatott keserves munkájukkal néhány száz forint óvadékot kuporgattak össze. Robelly több mint 20.000 koronát csalt ki ezektől a szegény emberektől és most nyomtalanul eltűnt. A budapesti rendőrség eleinte bizonyosra vette, hogy Robelly itt bujkál a fővárosban, vagy a környéken rejtőzködik; ma délelőtt azonban távirat érkezett Berlinből, egy ott lakó hazánkfőtől, amelyben az illető jelenti a rendőrségnek, hogy Robellyt, akit igen jól ismer itthonról, vasárnap és hétfőn látta Berlinben az *Unter den Linden* egy kávéházában. A budapesti rendőrség, a vett távirati értesítés nyomán, azonnal megtette a távirati intézkedéseket, hogy elvágja Robelly elől az utat Amerika felé, ahová bizonyára igyekszik. Nem lehetetlen különben, hogy a németországi rendőrség még a legközelebbi napokban letartóztatja Robellyt, akinek arcképe és pontos személyleírása az összes külföldi kikötővárosok rendőrségeinek a kezében van. S álnapot érdemel a csaló vívómester szerencsétlen családja, akit a legnagyobb nyomorban hagyott Budapest: Robelly.

— **Hamza Miska és fiai** a budapesti népszínházi országos cigányversenyen arany érmet nyert, nagyváradi hírneves zenekara ma pénteken, október 23-án és a következő napokon a Fehér Kereszt szálló díszes félkörlet helyiségében nagy hangversenyt tart, válogatott műsorról, a melyre a közönséget tisztelettel meghívja Nagy Lajos szálló.

— **Altalanosan el van ismerve** az, hogy Weinberger Ferenc jónirnénnek örvendő, szolid ékszerészünknek, Központi szálloda épület, a közönség a legelőkényebb és leglelkismeretesebb kiszolgálásban részesül, csakis finom ékszer és valódi „Genfi” zsebóra, valamint diszezt és étesszközök dus raktárát a legmelegebben ajánlhatjuk a közönség b. figyelmébe. Saját szakszerű ékszerműhely. Városi és megyei telefon 439.

— **Minden nőnek** tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltüntet szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kar tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerésztárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerésztárában, Tábor Gyula gyógyszerésztárában Pécskai-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa-féle ugorkatejet kérni.

— **Hegedűs Gyula** kefe, ecset és pipere különlegességi kereskedése Andrássy-tér 15. Hermann palota. Nagy választék ruha, haj, fog, köröm, gazdasági és háztartási kefékben, fésű és acél áru, szarvasbőr, cocus lábtörő, cocus szőnyeg, szivacs és fürdő gyékény nagy raktára.

— **324 a Porter cég telefonja.** A Porter-cég a Szabadság-téren fölkéri tisztelt vevőit, hogy szükséglet esetén szíveskedjenek telefon által az árut a házba rendelni. Külösen cipőválasztékot igen kényelmesen lehet házba küldeni, mivel az áruháznak elegendő a személyzete. Este 9 óráig van nyitva az áruház. Most hagyta el a nyomdát a legújabb cipőárjegyzék is, mely bő tájékoztatást nyújt a vásárló közönségnek, az árjegyzék igen áttekinthetően van megszerkesztve, a tartalom jegyzék segítségével egy perc alatt szerezhet tájékozódást bárki. Érdeklődők szíveskedjenek címeiket Porter Nagy Áruházával közölni, azonnal megkapják ingyen és bérmentve az árjegyzéket. Az ingyen képekre nézve megjegyezzük, hogy azok mostanában remekül sikerülnek, mivel az áruház külön retusőrt alkalmaz a képek rendes elkészítésére.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— **Pármai ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcórtüek is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán kívánhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készíti Szabó Béla pipere szappangyáros. Kapható Kolozsvárt, Nagy Váradon, Debrecenben, Szegeden, Aradon.

A cigányprimás drámája.

(A berlini szép asszony.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Revolverlövés dördült el ma reggel nyolc órakor a fővárosban, a József-körút 71. számú házban. Egy daliás barna férfi, Dónyi Ernő cigányprimás mellbe lötte magát. A mentők halálra vitték a Rókusba.

Szenvedélyes, szomorú szereimes regény előzte meg ezt az öngyilkosságot. A 25 éves Dónyi Ernő fiatalsága dacára a nevezetes cigányprimások közé tartozik. A budapesti cigányok ismerik és nagyra tartják őt.

Dónyi Ernő három hét előtt tért vissza Berlinből, ahol a Blumensäle nevű mulatóhelyen játszott nagy zenekar élén. A Blumensäle vendégei nagyon szerették a Dónyi muzsikáját, mert csinos legény is volt, az asszonyok is érdeklődtek iránta.

Dónyi ennek révén társaságokba járt s megismerkedett egy 24 éves szép német asszonnyal, aki egy nagyrangu hivatalnok felesége volt. Dónyi Ernő szerelemre gyulladt az asszony iránt, aki viszonta érzelmeit. Sokszor fordult meg inkognitóban a szép asszony a Blumensäleben s a cigányprimás a füle fölé hajolva huzta-huzta az asszony kedvenc dalát, amit a primástól tanult:

Bíró uram panaszom van,

Nem szeretem én az uram!...

Igy vigadott hónapokon át a szerelmes pár, míg végre a mulatóhely egyik pincére besugta a férjnek, hogy mi történik éjszakánként a Blumensäle szeparéjában. S a férj egy estén anyósa és apósa társaságában megjelent a mulatóban. Itt találták a szeparéban a lakásából kiszökött szép asszonyt a cigányprimás karja között.

Nagy botrány lett. A férj végül megbocsájtott nejének, de csak azon feltétel alatt, ha Dónyi Ernő nyomban ott hagyja Berlin. És a szép asszony könyörgőre fogta a dolgot, esdekelve kérte Dónyt, menjen el Berlinből, ne kísértse tovább. És a cigányprimás lemondott szerelméről, hazajött Budapestre.

De feledni nem tudott. Rokonainál lakott, akiknek nagyon feltűnt folytonos szomorúsága. Dónyi elmondta nekik szerelmes regényét, folyton arról beszélt és sokszor hangoztatta, hogy nem bírja így tovább az életet.

S reggel elhuzta a német asszony nótáját, a „Bíró uramat” s azután mellbe lötte magát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A morfinista nő. Egy budapesti gazdag telektulajdonos fogadott fia Weiler András kölcsönt akart felvenni a szülei ingatlanára s azt a tervet főzte ki, hogy felkutatnak egy asszonyt, a ki a közjegyző előtt, mint Weiler édesanyja fog szerepelni. Czimborája ajánlatára Aby Dezsőné, egy budapesti ügyvéd özvegyét választotta, a ki kitűnően játszotta el az anya szerepét s az ő közjegyzői nyilatkozata alapján Weiler csakugyan megterhelte apja ingatlanát.

A személyazonosságát a közjegyző előtt Formágyi Győző dr., egy elzülött orvos, Lobstein Manó kárpitós, Spiegel Adolf ügynök és Gomp Antal napidíjas igazolták. A család csakhamar kiderült s miután Weiler időközben meghalt, csak a többiek kerültek a vádlottak padjára. Ibyné azzal védekezett, hogy ő morfinista s hogy Formágyi dr. mielőtt a közjegyzőhöz ment, 1 gramm morfiomot adott neki be. A törvényszék nem fogadta el ezt a védekezést s Ibyné 8 havi, Formágyit 8 havi, Lobsteint és Gompot 6—6 havi börtönre ítélte. A tábla Ibynét 1 és fél évi, Lobsteint 1 évi és Gompot 10 havi börtönrel sújtotta. Formágyi dr. büntetését pedig helybenhagyta. A kir. kuria ma Szécs Akos előadásában a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult a tábla ítéletéhez.

§ Irnoki kinevezés. A m. kir. igazságügy-miniszter Szerendán Döme aradi kir. törvényszéki díjnokot a Kisjenői kir. járásbíróhoz irnokká nevezte ki.

IDEGENEK ARADON.

— Október 20. —

Fehér Kereszt szálloda. Schlesinger Sándor és neje birtokos Kalocsa. — Kendresy Arpad birtokos Vuj — Varanics Miklós magánzó Budapest. — Pusztafi Zsigmond kereskedő Budapest — Berger József utazó Budapest. — Román Béla utazó Budapest. — Friedmann Henrik utazó Budapest. — Bauer János utazó Bécs. — Weisz Lipót utazó Temesvár. — Steinfeld Károly kereskedő és neje Bécs. — Lus Armin utazó Budapest. — Langer Zsigmond utazó Bécs. — Steiner Armin utazó Budapest. — Szebenyi Sándor hadnagy Lippa. — Komlós Gyula utazó Budapest. — Véber Izso utazó Bécs. — Guttman Henrik utazó Budapest. — Fischer Mór utazó Bécs. — Werner Adolf utazó Bécs. — Schwarz Soma utazó Budapest. — Révész Vilmos utazó Budapest. — Neu Béla kereskedő Kalocsa. — Pietz Rezső utazó Budapest. — Ascher Artur utazó Budapest. — Klemmer Adolf utazó Bécs. — Ramer Samu utazó Bécs. — Mandl Zsigmond utazó Brassó. — Ehrentha Ede utazó Budapest. — Leel Lajos utazó Budapest. — Prinner Izidor utazó Budapest. — Gróf Pongrácz János birtokos Vágújhely. — Falter Lipót utazó Bécs. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Oprea György esperes M. Illye. — Feiner Lipót igazgató Trieszt. — Polgár I. utazó Budapest. — Linca Miklós utazó Bécs.

Központi szálloda. Dertsek Márton utazó Prosnitz. — Kovács Bernát gyárigazgató Budapest. — Neuman Félix utazó Bécs. — Balla Márk százados Fogaras. — Meyer Izso utazó Temesvár. — Polgár Zsigmond utazó Uj-Pest — Juhász Bálint igazgató Mezőhegyes. — Deutsch Ignác kereskedő Lugos. — Vogel József utazó Ujpest. — Badowsky Gusztáv utazó Budapest. — Pikk Rezső utazó Budapest. — Voltz Gusztáv gyárigazgató Győr.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Hanke Matild, Hannersdorf. — Weisz Jenő, Berettyó Újfalva. — Végh Károly, Nagy-Szalonta. — Weisz Mór, Uzsok. — Funk Lajos L., Nyiregyháza. — Hofbauer Ferenc, Purgstall. — Greif és Fischer, báj cég, Bécs. — Keller Alfréd és társa, Brűx.

Budapest-kőbányai sörtéskereskedelem.

— Október 21. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig, óreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 107—8 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 113—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 113—5 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 113—4 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 116—7 fillérig, közép páronként 240—250 kilogramm súlyban 114—5 fillérig, könnyű páronként 340 kilogramm terjedő súlyban 112—3 fillérig.

Szállítási adatok. Október 18. napján volt készlet 38,092 darab, október 19. napján főlhajtatott 359 darab, október 19. napján elszállított 705 darab, október 20. napjára maradt készlet 37,746 darab. A hizott sörtésüzlet irányzata: Változatlan.

S z e s z ű z l e t.

— Október 21. —

Mai jezszeink: Készár nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hozzá nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Árú- és értéktőzsde

Budapesti árú- és értéktőzsde

— Az Aradi Közlöny iávirati tudósítása. —

Budapest, október 21

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 25.000 métermázsa került forgalomba, közben néhány fillérrel drágább árakon. — Egyéb gabonának kedvezők. Időjárás hűvös.

Estitőzsde. Berlin ¼ olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.59— 7.60
Buza 1904. áprilsira	7.70— 7.71
Rozs októberre	6.26— 6.27
Rozs 1904. áprilsira	6.50— 6.51
Zab októberre	5.41— 5.42
Zab 1904. áprilsira	5.64— 5.65
Tengeri 1904. áprilsira	6.10— 6.11
Tengeri 1904. májusra	5.35— 5.36
Repe októberre	11.80— 11.90

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.63— 7.64
Buza 1904. áprilsira	7.72— 7.73
Rozs októberre	6.27— 6.28
Rozs 1904. áprilsira	6.53— 6.54
Zab októberre	5.43— 5.44
Zab 1904. áprilsira	5.65— 5.66
Tengeri 1904. áprilsira	6.10— 6.11
Tengeri 1904. májusra	5.37— 5.38
Repe októberre	11.80— 11.90

Aradmegyei tanintézetek figyelmébe!!

Szavalókönyv

iskolai ünnepélyekre.

Osszeírták:

Kovács Kázmér és Maurer Mihály, tanítók.

Tartalmaz dátum szerinti sorrendben, minden iskolai ünnepélyre, legjelesebb költőink verseiből egy pár szavalatot.

Függelékül Deák Ferenc születésének 100 éves évfordulójára „A haza bölcsé” című költemény Deák Ferenc kitűnően sokszorosított arcképével.

Ara kemény kötésben (120 oldal) 50 fillér.

Megjelent:

INGUSZ I. és FIA

kiadásában Aradon,

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Mutatvány 50 fillér beküldésével bérmentve.

CSARNOK.

Másnap.

Írta: Sas Ede.

(Végo.)

IV.

Mégvirradt.

A huszártiszt hiányosan berendezett, versenylovak és színésznek arcképével teli szobájában serkent föl a szürke, józan világosságu reggelre. A kiállott rendkívüli izgalmak után hajnal felé birkózta le az álom s úgy aludt, mintha ólmos bot ütése érte volna a fejét. Az ébredés pillanatában úgy tűnt fel előtte a káprázatos, hihetetlen éjszaka, mintha meseországba tett volna kirándulást. Fülébe csengett a bálterem zenéje, mely mintha a boldog, mindenekfölött diadalmaskodó szerelem dicsőséges himnusza lett volna. Am most már a himnusz elhalgatott; az éjszaka tündérországi ünnepe eltűnt. Következnek a hétköznapiak, amikor először is le kell vetnie a csillogó egyenruhát és kopott, polgári zekébe bujnia. Azután sürgősen valami kenyérkereset után kell látnia. Legjobb lesz, ha valami postamesterséget keres, valahol az Isten háta megett, egy kis erdélyi faluban.

Kissé fázott ettől a kilátástól s még jobban összeborzadt, amikor eszébe ötlött: hátha megánja lázas, hősies elhatározását a leány is? Boldog lesz-e vele a falusi élet nyomorúságos idilljében az alispán-kisasszony, akinek ereiben grófi vér is csörgedezik? Hiszen látta az arcán, félreismerhetetlenül látta, hogy küzd, hogy habozik, de hát megejtette a szerelmes suttogás, a búbajos zene, a pillanat egész romantikája. Nagy, tulságos nagy az áldozat, amit a leánytól követel. Hogy a hadseregből kidobott tisztet kövesse s még hozzá a nyomorúságba kövesse! Ha igazán szereti, nem is szabad tőle ezt az áldozatot követelni. Le kell mondania mindenről — az életről, a szerelemtől — számára ugyanis mindkettő nyomorúság.

S Radófalvy Géza, a huszártiszt, odaállott forgópisztolyával a tükör elé . . .

V.

S a reggel, a világos, a józan reggel besütyött az alispán-kisasszony ablakán is. Csengett a szobaleányának, de az nem jött elő a hívásra. Bizonyosan mélyen alszik a bűli éjszaka után.

— Nem bántom, — gondolta magában az alispán-kisasszony. — Ugyis magamnak kell ezután felöltözködnöm. Jó lesz, ha minél előbb betanulok.

Körülnézett az izléses kis budoárban, melyet nemsokára el fog hagyni s talán valami mestergerendás parasztszobába költözik. Igaz, hogy ez a jólét, ami most körülveszi, nem az övé, de azért érezte, hogy nehéz lesz tőle elszakadni. Hanem hát ennek meg kell lenni. Azt az embert meg kell mentenie az élet számára. Hiszen úgy szereti őt és ő is szereti Gézát! Veszprémit nem tudná szeretni. Nem lenne vele boldog, soha nem egy eldugott falucskába vinné, hanem itt élhetnének tovább az ő régi társaságában. A férje ugyan eleinte legfőlegb valami kis árvaszéki ünökséget kaphatna csak, — de később, ki tudja? Az alispán is öreg ember . . . S az ő rokona, Gusztó bácsi, a püspök jószágigazgatója, kezében tartja az egész vármegyét. Ej, az az ember éppen ebből a számból veszi őt feleségül! A felesége révén akar karriert csinálni. Amár, ki tudja? Hátha nem is oly önző? Hátha csakugyan is szerelmes is belé.

S gondolkozott, sokáig gondolkozott az alispán kisasszony a reggel, a másnap reggel szürke világosságában. A romantikus éj amorettejei eltűntek, nem muzsikáltak a fülébe édes, megvesztegető muzsikát. S íróasztalához ült a leány és írt. Szétepte a levelet, amit papírra vetett, majd mégis megírta s fölverte a szobaleányát:

— Vigye ezt a levelet Radófalvy urnak, szaporán.

S a szobaleány sietett. Kopogott a tiszt ajtaján, de nem kapott választ. Benyitott és rémületen sikoltotta el magát:

— Jézus Mária! Segítség!

VI.

A rendőrtisztnek sajgott a foga és ezért is erősen boszankodott, amikor bejelentették neki a legújabb esetet és neki el kellett menni a helyszínére a hűvös, csatakos id ben.

A huszártiszt ott feküdt a földön, megaludt vére fekete bakacsinján. Jól célzott; a halántékába röpített golyó azonnal megölte.

A sápitózó szobalány odaadta a levelet a rendőrtisztnek, aki azt hivatalos hatalmánál fogva fölbontotta és elolvasta:

„Kedves barátom!

Sokat gondolkoztam a történeten. Onnek élnie kell, az bizonyos. Ilyen fiatalon bűn volna, ha eldobná magától az életet. De u jéletében én csak terhére lennék. Le kell mondanom önről, akárhogy is fáj ez a lemondás. Éljen boldogul és feledjen el!

Margit.”

A rendőrtiszt vállat vont és ugyancsak fején találta a szegyet, mikor megjegyezte:

— Szegény ördög! Ha hamarabb kapja ezt a levelet, talán föbe sem durrantja magát.

Azzal kezét nyilaló arcára szoritva, irnokjához fordult:

— Írja, ahogy diktálok. Jegyzőkönyv. Pont . . . bekezdés. Ma délelőtt fél 12 órakor, vessző, Csáky-utca 5. szám alatt, vessző . . .

NAPIREND.

Október 22. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kordula. — Protestáns naptár: Kordula. — Izraelita naptár: Marchev. Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár (október 9.): Jakab apostol. — A nap két 6 óra 15 perckor, nyugszik 4 óra 41 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett állésterom

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött iáviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, eső.

Október 22. Iskolaszéki ülés délután 4 órakor.

Október 24—25. Az aradi verseny-egyesület lövésénye. — Az aradi polgári lövészy-egylet és tekepálya-társaság záró-ünnepélye.

Október 25. Az aradi székely-otthon rendkívüli közgyűlése délután 3 órakor.

Nemzeti színház.

Bérlet 22. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1903. évi október hó 22-án:

A gyimesi vadvirág.

1000 forintos pályadíjat nyert eredeti népszínmű 3 felvonásban. Írta: Géczy István.

SZEMÉLYEK:

Balánka János Győre Alajos.	Magdolna	Karácsonyi.
Orzse, neje	Bácsné.	Juhász S.
Imre, fiuk	Simon Jenő.	Törpe Csura
Mária, leánya	Fóti Frida.	Csuráné
Fabián Julia	Csigaházi E.	Marci, fiuk
Gyurka, fia	Bekéssy Gy.	Bigyó, kisbíró
Rab-Prezsmér	Könyves J.	Vőfély
		Juhai József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Ajánlunk ipar és háztartási célokra restált darabos 111

bűkk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva, kétszer mosott, valódi porosz

kovács-köszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő köszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

PÖSTYÉI

Kénes Iszapfűrdők. Budapesttől 4 óra

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok

orvosilag első helyen ajánlva.

teszt prospektust kérni. Fűrdőigazgatóság.

Iszap fűlerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11—12.

Arad legregibb kerékpár és varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 98.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhímezésre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és 1891

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczen.

23853—1903. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Nagy-Károly állomásán 1904. évi április hó 1-én a vasúti vendéglő bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó öt évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennezzel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Nagy-Károly állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönböztetve a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi november hó 1-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, téríti vévénnyel nyújtandók be.

Ugyanazon időpontig bánatpénz pedig Egyszáz korona készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota II. emelet, 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12. és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőeknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A magyar kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül, tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I—II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczen, 1903. évi október hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Globus-

tisztító kivonat

2690

jobban tisztít, mint bármely tisztítószer.

Malária a Hegyalján,

melynek egyedüli ellenszere a

Rozsnyay-féle chinabor,

továbbá különösen gyermekeknek a Rozsnyay-féle pályakoszoruzott

chininczukorka és chinincsokoládé.

Minden gyógytárban kapható.

Csak a Rozsnyay-féle eredeti készítményeket fogadjuk el.

Készíti: 909

Rozsnyay Mátyás gyógyszerháza

a Szentháromsághoz,

Aradon.

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMELE

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztálanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsás és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszerháza és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RozsnyayMátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weissz droguista uraknál.

Arad legnagyobb
óra és ékszerraktára.
DEUTSCH IZDOR

órák és ékszerek

ARAD, TEMPLOMUTCA

Városháza-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb
bevásárlási forrás.

Ékszerárnyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb árrban megvételnek vagy más új tárgyakra átcsereleltenek. 1897

— Kéretik kísérletet tenni. —

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

26442—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az algyői Tiszahidhoz tartozó, a hullámtérbe nyúló töltéseknek termésköburkolattal való biztosítására és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltűzések Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt 2 korona lefizetése mellett áttekinthetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi október hó 23-án déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteitivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat az algyői Tiszahidhoz tartozó feltöltéseknek termésköburkolattal való biztosítási munkákra.”

Megjegyeztetik, hogy a termésköburkolatot a vasut intézet bocsájta rendelkezésre az építés helyén.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi október hó 22-én déli 12 óráig 700, azaz Hétszáz korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján be- küldött ajánlatok és bánatpénzek téríti vévénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje e pályázati határidőtől számított 3 hétben állapíttatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Kelt Aradon, 1903. szeptember hó 29-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Alapított 1893. Telefon 423.

Fleischer Testvérek

vas és rézbutor gyára
Arad, Deák Ferencz-utca,
Földes-palotával szemben.

Gyártanak legjobb kiviteiben
csinos gyermek-ágyakat,
mindenfélé
rézbutort,
összecsukható vaságyakat. Szépen
ágyakétfélek minden méretben ké-
szítetnek.

Pontos kiszámlálás a legjutányo
sabb áron. 2005

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

41166—1903. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	1. évi október hó
Szeged	23-án d. u. 2 óra
Arad	26-án d. u. 2 óra
Debreczen	30-án d. e. 9 óra

Budapest, 1903. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Kész butor eladás!

Minden háztartásnál legfontosabb tényező a szép, a jó

BUTOR

És mert a szép és jó butor olcsón, csakis a készítőnél szerezhető be: s kérem a n. é. közönséget, hogy BUTOR szükséglete felezése végett hozzám, mint készítőhöz bizalommal fordulni szíveskedjen.

Varga József

asztalos mester. 1220

Arad, Kápolna-utca 6.

Nagy szakember javító-műhely.
Kerékpár- és varrógép raktár.
Kalmár

József
villanyműszerész

villany-csengő és telefon építési vállalata
felszerel

lakásokba villamos-csengőket, telefonokat kisebb vagy nagyobb távolságra.

Betörés ellen

biztonsági csengőket.
irodai vagy takarékpénztári helyiségekben.

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.
Telefon 242. sz. 2071

4128—1903. sz.

H i r d e t m é n y.

A pécskai m. kir. erdőgondnokság kerületében kiirtandó s részben már kiirtott erdőrészek faállományának eladása s illetve földjüknek mezőgazdasági használatok céljaira leendő bérbeadása érdekében nyilvános árverések fognak tartatni és pedig:

I. Lippán, 1903. évi november hó 2-án d. e. 10 órakor a m. kir. főerdőhivatal irodahelyiségeiben az alább felsorolt erdőrészek faanyagának eladása érdekében **kizárólag zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött versenytárgyalás.**

1. a Gedus nevű erdő	C. ü. o. — 7]. és 6].	osztásának	226—281	parcelláinak mintegy 2640	k. holdon mintegy 1953	m-re becsült faanyagok 610300	kor. kikiáltási árral.
2. " " "	D. " " 1 tag 3]. 5]. és 6].	"	254—281	" " 2592	" " 1676	" " 546420	" " "
3. " " "	C. " " 1 tag 2]. 3]. 5].	"	282—308	" " 2480	" " 1286	" " 353020	" " "
4. " " "	D. " " 1 tag 1]. 2]. 3]. 4].	"	309—330	" " 2072	" " 1046	" " 281440	" " "
5. " " "	C. " " 1 tag 2].	"	331—350	" " 1600	" " 850	" " 221000	" " "
6. " " "	D. " " 1 tag 1].—4].	"	1—24	" " 1795	" " 14915	" " 392730	" " "
7. " " "	C. " " 5 tag 32].—34].	"	105—129	" " 2472	" " 2561	" " 810960	" " "
8. " " "	D. " " 6 tag 37]. 39]. 38]. 47].	"	130—152	" " 2240	" " 2261	" " 850000	" " "
9. " " "	D. " " 37]. 39]. 41]. 46]. 47].	"	153—169	" " 2048	" " 1929	" " 741560	" " "
10. " " "	D. " " 36]. 39]. 37]. 41]. 45]. 46].	"	190—193	" " 1794	" " 1674	" " 664580	" " "
11. " " "	D. " " 36]. 37]. 39]. 44]. 45].	"	194—211	" " 1486	" " 1431	" " 536460	" " "

II. Pécskán, 1903. évi november hó 4-én s a rákövetkező napokon, ünnep és vasárnapok kivételével nap-rap mellett d. e. 9 órától, délután 2 óráig mindenkor a helyszínen az alább részletezett erdőrészekben levő faanyagoknak eladása s illetőleg az alább részletezett erdőrészeknek az 1903. évi november 1-től 1904. évi október 31-ig terjedő időre leendő bérbeadása érdekében **kizárólag szóbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött versenytárgyalás.**

12. A Gedus nevű erdőrészben s nevezetesen a D. ü. o. 8 tagjában 1—104. számok alatt kiterjedt s legnagyobb részben 1 (egy) k. h. kiterjedéssel bíró parcellákon létező faanyagoknak eladása tárgyában.

13. A Gedus nevű erdőrész 2 tag 1—143. számú és 3 tag 1—133. számú részletein, továbbá a német-szent-péteri fiatal erdőségek és vágásterületek A. ü. o. II. v. s. 14., 16. és 17. tagok 8—118. számú részletein becsült galy- és rőzsfának eladása tárgyában, avval a jogosultsággal, hogy vevő a kiirtott területet 1904. évi október hó végéig mezőgazdasági célokra is használhatja, megjegyeztetvén, hogy e részletek többnyire egy hold kiterjedésűek.

14. A Gedus nevű erdőrész 4. és 5. tagjában 1—130. számokkal, továbbá 6. tagja egy részében 1—8 s végül 7 tagjában 1—48. számokkal ellátott s legnagyobb részben egy holdas parcelláknak (irtásoknak) az 1903. évi november hó 1-től 1904. évi október végéig terjedő egy évi időtartamra leendő bérbeadása tárgyában.

15. A n.-szt.-péteri Góliát nevű erdőrészben kihasznált vágásterületeknek, valamint a főnlaki Kafana és Hada-mare nevű erdőrészeknek az 1904. évi november hó 1-től 1904. október hó végéig terjedő 1 (egy) évi időtartamra leendő bérbeadása tárgyában.

A 12—15. tételek alatt felsorolt parcellák, irtások és erdőrészek faanyagainak, illetve bérösszegeinek kikiáltási árai, valamint az árverési és szerződési feltételek a lippai m. kir. főerdőhivatalnál és a pécskai m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Lippa, 1903. évi október hó 16-án.

M. kir. főerdőhivatal.

Csipkay.

2240

Van szerencsénk a t. vevőközönséget értesíteni, hogy üzletünkben szenvedett **tűz-kárunk** liquidatioja befejezést nyervén, **sérült és sértetlen árukból** álló raktárunkat és pedig különösen:

czérna-vászon, asztalneműek, ruhakelmék és selymekből

álló dus választékunkat **igen olcsó** áron t. vevőink rendelkezésére bocsátjuk.

Tisztelettel

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

Varrónó,

aki a legkomplicáltabb tolltollakat

elismert jó izléssel

és gyorsasággal készít

ajánkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kápolna-
utca 2. sz. ajtó 4. 2067

A Városi

Söröcsarnok

(színház-épület)

f. év november 1-től

előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet 2203

Salacz-utca 5. sz.

Magyar királyi államvasutak.

144567/903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben, esetleg az 1905. és 1906. évben évenként szükséges mintegy

1000 métermázsa pépliszt (dex trin),

1000 métermázsa rézgálicz szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 10-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek, valamint az ajánlati felhívásban felsorolt különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknek és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás, az ajánlati mintával együtt, az ajánlatot tenni szándékozóknak, a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903. évi október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

14906-1903. khez.

Hirdetmény.

Dürr Gusztáv aradi czég Schwell-
del József utca 13. számú házban baromfi hizlaló és vágó telep felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi október hó 27-én d. u. 8 órájára a helyszinére kitzetik, a melyre az érdekeltek ezuton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszin és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása

a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó evi október hó 27 ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek irásban ugyanott, éloszov-
pedig a helyszini tárgyalás alkalmaival megtehetők, mert amennyiben ilyenek nem emlittetnének, s ha köztelintetek gatlólag fél nem merülendnek, a telepengedély az idezett törvény 80. §-a rendelkezéséhez kepest ki fog adatni.

Arad, 1903. évi október hó 15-én.

Sarlot,
főkapitány.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhirre tetetik, hogy a f. évi őszi országos vásár október hó 30-án kezdődik s öt napon át azaz 1903. évi november hó 3 ig bezárolag ta. t.

Aradon, 1903. évi október hó 15-én.

A városi tanács.

Nagymennyiségű

lécz

eladó

az Aradi Nyomda Rész-
vénytársaságnál.

Magyar királyi államv. üzletv. Szeged.

29316-1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1904. évben, esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők: 1. Építési homok. 2. Rostálatlan bányá vagy folyam kavics. 3. Rostált bányá vagy folyam kavics. 4. Darabolt kavics. 5. Terméskő (nagyobb darabokban). 6. Terméskő (kisebb darabokban). 7. Téglaneműek. 8. Fagygyu. 9. Horgonyzott sodrot kerítési aczélpant. 10. Ólomzár zsi-
negek.

Az ivenkint egy koronás okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi október hó 28-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége anyagbeszerzési osztályához nyujtandók be vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi október hó 27-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőségnél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás és a szükséges ajánlati űrlapok az alólírott üzletvezetőségnél inyen megszerezhetők vagy kívánságra postán megküldetnek.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételeknek, nem felelnek meg, végül pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1903. szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBORE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszűntet szeplőt májfoltot, bőrszűrt (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis ezen készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva.

Kamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely Ara 1 koroná. 1569

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerákban.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sabesen: Zangorl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Ármán, Elekén: Ifj. Pekker István, Fűldeákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnar István, Győrökön: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Rayer György, Kevevárosban: Schöglő Pál, Kun-
ágotán: Fejes Lajos, Körtölcson: Hackenberger László, Mogyorósegyháza: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúria: Szabady Viktor, M.-Kadán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, O-Péuskán: Kocszin János, Pankotán: Posovitz Gusztáv, Pityucon: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukacs, Soborszánban: Karolyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Tornaigo Geza arak gyógyszerárakban.

Sürgös figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük czégünknel próbát eszközölni.

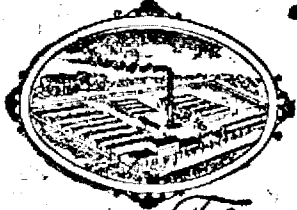
Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

RUM

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

MAGYAR GYAPJUÁRU,
KATONAPOSZTÓ- ÉS TAKARÓ-GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ZSOLNÁN.

ZSOLNA, 1903. május 24. 1903.
Számonkötés, Budapest

Tisztelt Neumann M. úrnak
Budapest.

*Ezennel kénséggel igazoljuk
hogy amálunk megrendelt
valódi kék Cheviot „Admiral”
Melton „Hungaria”
színes Cheviot „Zsolna”
szürke Diagonal
szürke Double
zsolnai gyártmányt képez s ezen áruk a legjobb
belföldi gyapjúból készülnek miert is azok jószágá-
ért keresetet vállaltunk.*

MAGYAR GYAPJUÁRU-
KATONAPOSZTÓ ÉS TAKARÓGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ZSOLNÁN.

Tisztelettel

ARAD; NEUMANN M. férfi-, fiu- és gyermek-
ruha-telepe
CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ

Hivatkozva a tuloldali levélre, értesitem a t. vevő-
közönséget, hogy a felsorolt cikkek ugy nálam, vala-
mint az összes magyarországi fiókteleimben és pedig:
Arad, Debrecsen, Kassa, Kolosvár, Pécs, Pászony,
Nagyvárad és Temesvár, állandóan kaphatók.

Tisztelettel

Neumann M.
Budapest, Museum-körút 1. sz.

Férfi-öltöny

Zsolnai divatcsík-szővetből — — — — — 40 kor.
Zsolnai Lodenből «Hungaria Melton» — — — — — 40 «

Férfi-ulster

Zsolnai szürke double-szővetből (bélés nélkül) — — — — — 40 kor.
Zsolnai szürke double-szővetből (Prinz Wales facon) 52 «

Fiu-öltöny, hosszú nadrággal

Zsolnai Hungaria Meltonból, tiszta magyar gyapju — — — — — 27 kor.
Zsolnai divatcsík-szővetből — — — — — 30 «

Fiu-öltöny, «Complet» rövid nadrággal és mellényvel

Zsolnai szürke Hungaria Meltonból — — — — — 18 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot «Admiral» — — — — — 26 «
Zsolnai divatcsík-szővetből — — — — — 22 «

Gyermek-ruhák, «Costüm» térd vagy lengyel-nadrággal

Zsolnai szürke Hungaria Meltonból — — — — — 15 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot «Admiral» — — — — — 14-18 «
Zsolnai divatcsík-szővetből — — — — — 15-20 «

APRÓ HIRDETESEK.

Bolthelyiség

a Weitzer János-utca 13. sz. alatt
kiadó. 2180

Istálló

4 lóra, kocsiszinnel Batthyányi-u.
37. sz. alatt kiadó. 2181

Batthyányi-utca 23.

számu háznál egy 4 szobás elegáns
utcai lakás, fürdőszobával kiadó.
2182

Három szobás utcai lakás

november 1-től kiadó Mihályk Jó-
zsefnél, Csernovits Péter-utca 25.
szám. 2238

Egy szorgalmas

fiatal leány, üzletbe mint elárusí-
tónő ajánlkozik. — Czim a ki-
adóban. 2238

Nevelőnőül

ajánlkozik jó családból való uri
leány, kisebb gyermekek mel-
lé. Beszél magyarul, németül s
kezdőknek franciában és zongorá-
ban is oktatást adhat. Czim a ki-
adóban. 2241

Intelligens fiu,

aki a középiskola 3—4 osztályát
végezte, tanulónak felvétetik In-
gusz I. és Fia könyvkereskedé-
sében. 2245

Kiadó lakás.

Forray-utca 8. sz. a. házban egy
5 szobás, tiszta világos, elegáns
I. emeleti lakás, november 1-től
kiadó. Értekezhetni: Széchenyi-u.
1. sz. II. em. 15. ajtó. 2247

Ügynök,

s egyszersmind pénzbeszedő ke-
restetik. Megkeresések e lap ki-
adóhivatalába „Becsületes” jelige
alatt kéretnek. 2246

Uraságtól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kívánatra házhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is ve-
szek és olcsó áron eladok. 2121

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más
esetben feleslegessé váló butorokat po-
tom áron eladni, megveszem én azokat,
ugyszintén

uraságtól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb áron.

Kívánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal
szemben. 1471

**Pénzt,
sok pénzt,**

havonként 1000 koronáig kereshet
mindenki tisztességesen mind szak-
ismeret nélkül. 2026
Küldje be címét E. 936. jelige
alatt a következő címre: Annon-
cen-Abteilung des „Merkur“ Mann-
heim, Meerfeldstr.

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műórák és ókszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható.

1631

Pontos és szolid kiszolgálás!

„Mon MARGUERITE.”

Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség szives figyelmét

divat termemre

felhívni.

A legfínnyásabb igényeket ki-
elégítőleg, jutányos árak mellett
készülnek műhelyemben **öltözé-
kek** angol és francia divat szerint

Sportöltözékek: lovagló, bicikli,
turista-ruhák.

Pongyolák,
ugyszintén

leány és fiu gyermekruhák is.

Uri leányok illő környezetben
szabni és varrni tanulhatnak. Tan-
díj havonként 7 korona.

Ingyenes tanulóányok is ke-
restetnek.

Együttel tisztelettel meghívom
a n. é. hölgyközönséget Párisból
most érkezett különlegességeim —
raffinált izlésű divatcikkek —
megtekintésére.

Nagyságos asszonyok! Nagybe-
csü pártfogásukat kérem 2044.

kiváló tisztelettel

Özv. Konschitzky Józsefné,

Kiskörút 20. sz. 5. sz. ajtó.